

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Amici 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošilja izključno uredništvu, oglasi, reklame in denar za upravnništvo. Rokopisi se ne vračajo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“
Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327
Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Važno mednarodno vprašanje

Imenujemo mednarodna ona vprašanja, ki se nanašajo na uredbo medsebojnih odnosov med posameznimi slovenskimi narodi in državami. V večrajšnji številki „Edinosti“ smo objavili zanimivo polemiko o enem takem mednarodnem vprašanju, namreč o vprašanju jugoslovensko-bolgarskega zblizanja, ki ga je zopet spravil na dnevi red bolgarski pesnik Kiril Hristov s svojim člankom in pozivom v praskem listu „Prager Presse“. Ako si predložimo bolgarsko duševnost, oziroma duševnost vladajočih krogov na Bolgarskem, ki so dajali v zadnjih 20 letih pečat in smer dejanju in nehanju bolgarskega naroda kot činitelja v balkanski in širši mednarodni politiki, t. j. v bistvu onih vodilnih krogov, ki so dejanski in moralni krivci, da je prišlo do bratormorne srbsko-bolgarske vojne v l. 1913. in do bratormornega zahrbnega napada Bolgarske na Srbijo v l. 1915., — če si predložimo te stvari, nam postane nastop Kirila Hristova razumljiv le, če ga lahko vzamemo kot plod ali vsaj znak ogromne nepričakovane duševne revolucije, ki bi se bila izvršila v Hristovu in vsaj onem delu bolgarske inteligence, ki se nahaja pod njegovim duševnim vplivom.

Besede pesnika Hristova tudi zares vsebujejo nekaj duševno-revolucionarno izpoved. V svojem članku poslanec na naslov srbskih, hrvatskih in slovenskih književnikov pravi izrecno, kakor je videl čitatelj že včeraj, da se odpoveduje vsemu, kar je spenjal od l. 1913. do 1918. Svojo poslanico je zaključil z besedami: „Na podlagi teh preudarkov se stavljam na razpolago srbskim, hrvatskim in slovenskim umetnikom besede, ki so mnenja, da se lahko kaj napravi, da se duše naših narodov prešinejo s svojimi najčistejšimi žarki.“

Kirilu Hristovu je odgovoril jugoslovanski književnik Gustav Krklec. Ponudbo Kirila Hristova, ki smo jo zgoraj dobesedno navedli, je sicer odklonil kot prezgodnjo, toda poziva bolgarskega pesnika ni zavrnil, temveč mu priznava ves veliki pomen, ki je tem večji, ker je prišel od strani, od katere bi se bila taka revolucija najmanj pričakovana. Na njegov predlog odgovarja s pozivom: „Ustvarjajte bratje bolgarski pesniki v svoji deželi tla za razumevanje in zblizanje, a mi jih bomo ustvarjali tukaj!“

Pomembnost tega prvega poskusa za kulturno zblizanje med Jugoslovani in Bolgari je brez dvoma velika. Tudi uspeh, ki se je rodil iz pobude bolgarskega pesnika, je popoln. Hristov in Krklec sta putila javnost, da je toliko na bolgarski kolikor na jugoslovanski strani že dozorel sklep, če ne med politiki, pa med umetniki, da se ima začeti s pokopavanjem one bratormorne preteklosti, ki loči oba bratska naroda. Ne da bi hoteli manjšati veličine pobude Hristova, moramo vendar priznati, da je postavil še le Krklec s svojim odgovorom vprašanje na realistično podlago, na trdna tla, kakršna so neobhodno potrebna za zidanje zgradbe, ki to je zamislil Hristov. Brez trdnega temelja se mora zrušiti pri najmanjši nevihti vsaka zgradba — in tako tudi zgradba novega jugoslovensko-bolgarskega bratstva.

Treba je z eno besedo — in to je globoki pomen izvajanj g. Krkleca — vzgojiti mlada pokolenja, ki prihajajo v novem duhu, ki mora vzkliti na grobovih, v katerih bo za vse čase pokopana zgodovina krvavih bratormornih borb med istokrvnimi brati. In kdo drugi so bolj poklicani, da izzovejo, posplošijo in dovršijo tozadevno duševno revolucijo, če ne ravno umetniki, ki so po svojem poklicu in položaju tvorci narodne duševnosti in kot taki sprednji poklicani kult. voditelji narodov? Če promatramo pobudo Hristova s tega vidika, se njena veličina samostopnjuje. Toda brata, ki sta živila leta in leta, stoletja v prepripi in sovrastvu, morata spoznati svojo zablodo, morata pozabiti, kar je bilo. Pripraviti duševnost takega pozabljenja — to je po mnenju Krkleca prva naloga jugoslovenskih in bolgarskih umetnikov. Duševna revolucija posameznikov mora postati splošna, mora zajeti ves narod. To je smisel njegovega odgovora, v katerem se zrcali zdrav realizem, ki mora spremljati tudi vsako kulturno akcijo, če naj bo uspešna.

Kakšni bodo nadaljnji odmevi tega bolgarsko-jugoslovenskega stika, ni mogoče prerokovati. Naj bodo kakršnikoli, dejstvo je, da je bil led prebit z enim samim udarcem. Od Bolgarov je seveda odvisno v prvi vrsti, ali se bo iz te kratke a pomembne prške debati razvilo postopoma sistematično in nezastrženo duševno gibanje inteligence in ljudskih mas na Bolgarskem. Le pod tem pogojem bi se naša reč lahko reklo brez vsakega pridrž-

ka, da je pobudi pesnika Hristova zagotovljena zgodovinska važnost. Nočemo prerokovati niti tu. Za presojanje važnosti teh poskusov na sebi je važno imeti pred očmi le še to, da vprašanje jugoslovensko-bolgarskega zblizanja ni le balkansko vprašanje, temveč centralno ali osrednje vprašanje celotnega sistema mednarodnih problemov sploh.

Zaključitev zasedanja poslanske zbornice

Izjava bivšega voditelja bojnikov on. Viola

RIM, 18. (Izv.) Danes popoldne je imela poslanska zbornica svojo poslednjo sejo v tem zasedanju. Takoj v začetku se je zbornica razpravljala o dovoljenju za sodno postopanje proti nekaterim poslancem, za katere je prošila sodna oblast. Nato so bile brez slišne debate sprejeti razni zakonski načrti. Naposled pred zaključkom je podal nekdanji voditelj bojnikov poslanec on. Viola kratko izjavo o svoji spreobrnitvi.

„Izjavljam, je rekel nekdanji voditelj bojnikov, da opuščam svoje dosedanje postopanje, kateremu sem ostal zvest do poslednjega. Moja izjava pa je zgolj osebnega značaja in nima ničesar skupnega z mišljenjem mojih ostalih prijateljev bojnikov. Omejujem se samo na pojasnitev svojega postopanja v preteklosti in sedanjosti. Že takrat, v letu 1924., ko sem podal na javnem shodu svoje izjave, kakor tudi v juliju mesecu istega leta, ko sem predložil v Assisi znano resolucijo, sem bil jaz kot fašist in general milicije uverjen, da s tem ne koristim samo državi, ampak tudi stranki. Moj namen je bil pomiriti nasprotno tendenco. Poznejši dogodki so znani in danes je položaj tak, kakršen je. Prej so bili nekateri pokrajinski položaji, nekateri odnosi, katerih danes ni več, zlasti po spremembah, ki so se izvršile v notranjem ministristvu. Smatram za svojo dolžnost, podvreči se fašističkim zakonom. Duh se krepi v pogledu, uprtem v višave. Zakaj sedanja doba je revolucionarna doba in zato prehodna (mrmranje in komentarij, poslanec on. Baiocchi: ti si prehodni! — Smeh)... je revolucionarna doba. Zato sprejemam tudi jaz izrek, da namen posvečuje sredstvo. Do sedaj so že na vidiku cilji in s smelostjo dajem svojo skromno moč na razpolago človeku, ki upravlja usodo domovine.“

Konec izjave poslanca Viole je sprejela poslanska zbornica s tihim molkom. On. Mussolini je med izjavo listal po raznih papirjih in ni niti enkrat uprl svojega pogleda v najnovejšega Saula, ki je svoj čas povzročil razdor med bojniki.

Po voščilih predsednika zbornice je bila seja zaključena z opazko predsednika on. Casertana, da se bo prihodnja seja sklicala potem vabil na dom, kar se bo zgodilo koncem januarja ali pa v februarju.

Nova zbornica

Zbornica se bo tedaj sestala tudi v novem letu, toda novega leta sedanja zbornica najbrž ne bo preživela. To zveni že iz besed, katere je izrekel on. Mussolini napram dopisniku argentinskega lista „Prensa“: „Ustvariti hočemo korporacijsko zbornico brez opozicije!“ To odmeva tudi iz članka poslanca Bottai v reviji „Critica Fascista“, ki pravi, da se Mussolini pripravlja na odločilne korake. Ravno tako razpravlja poslanec Maraviglia v „Tri-buni“ o spremembi poslanske zbornice v korporacijsko zbornico. Še najbolj jasen je v tem pogledu poslanec Amicucci, ki istotako razpravlja v listu „La Nazione“ o predložitvi reformi poslanske zbornice. Po njegovem mnenju bodo v senatu, kakor do sedaj, sedeli generali, admirali, profesorji, sodniki in drugi, za državo zaslužni možje.

Korporacijsko zbornico pa bo predstavljala poslanska zbornica, ki bo najbrž tudi za naprej ohranila svoje dosedanje ime. Toda v bistvu se bodo bodoči poslanci zbornice popolnoma razlikovali od sedanjih, kajti tvorili je ne bodo poslanci, izvoljeni na podlagi splošne in enake volilne pravice, marveč poslanci, izvoljeni od voditeljev sindikalnih organizacij in drugih važnih činiteljev v življenju države. Državne volitve bodo torej posredne: člani sindikatov bodo volili svoje voditelje, ti voditelji pa bodo volili poslance v bodočo zbornico. Sicer pa trpijo zanimiva izvajanja poslanca Amicuccija precej na nejasnosti, to pa radi tega, ker si najbrž niti odločilni činitelji niso na jasnem o podrobnostih te važne reforme. Reforma bi se zamogla izvršiti že tekom prihodnjega leta, v jeseni pa se bodo najbrž že vršile volitve v novo poslansko zbornico.

Javna skladišča v Trstu

RIM, 18. (Izv.) Današnja „Gazzetta Ufficiale“ prinaša kraljev dekret z dne

18. novembra 1926, s katerim se pooblašča erarsko advokaturu za pravno zastopanje javnih skladišč v Trstu.

Univerzitetni fašisti

RIM, 18. (Izv.) Danes so se sestali v Rimu politični tajniki in člani vodstev univerzitetnih fašistov. Ob 10. uri se je vršilo zborovanje v sedežu stranke v palači Vidoni, kjer je generalni tajnik fašistovske stranke on. Turati imel pomemben govor. Ob 11. uri je akademike sprejel rimski guverner, jutri pa se bodo predstavili on. Mussoliniju.

Seja jugoslovenske radikalne stranke

Pogajanja z načelniki strank - Pogoji SLS za vstop v vlado

BEOGRAD, 18. (Izv.) Razplet krize je še nadalje v zastoju. Situacija tudi danes ni postala jasnejša. Tekom dopoldneva je Uzunović najprej konferiral s predsednikom radikalnega kluba Mihajlovićem. Nato pa je prišel k njemu dr. Korošec, ki je razpravljal z Uzunovićem 20 minut. Novinarjem ni hotel dati nikakih informacij, češ da o razvoju krize in o pogajanjih nikoli ne daje nobenih informacij. Nadalje je Uzunović tekom dopoldneva konferiral z radikalnimi ministri, kakor se zatrjuje, o pogajanjih z Demokrasko zajednico. Opoldne je bil Uzunović na dvoru, napram novinarjem pa se je izgovarjal, da gre samo na obisk k ministru dvora, ki je obolev. Popoldne se je vršila konferenca radikalnih ministrov, ki je trajala do 18. ure. Nato se je Uzunović z vsemi ministri podal v radikalni klub, kjer ga je pričakovalo kakih 30 poslancev. Vršila se je seja radikalnega kluba do 20. ure. Po seji so bili vsi z ministri vred izredno rezervirani. Izdan je bil naslednji komunikat: „Konferenca radikalnih poslancev je čula izvajanja Nikole Uzunovića o poteku dosedanjih pogajanj z načelniki parlamentarnih skupin o sestavi nove vlade. Stranka soglašja z njegovim stališčem o nadaljnjem postopanju za rešitev te krize.“

Po tej konferenci je Uzunović zopet odšel na dvor, kjer je ostal pol ure.

Medtem je začela krožiti po Beogradu vest, da bo Uzunović še nočjo vrnil kroni mandat. Ko so novinarji vprašali Uzunovića o tem, je odgovoril: „Čemu bi ga vrnil? Treba je še proučevati položaj.“ V kolikor so mogli novinarji s težavo doznati od radikalov, je Uzunović na konferenci podrobno poročal o pogojih, ki so mu jih stavili načelniki strank, ki so se v načelu izjavile za sodelovanje z radikali. O radičevcih pravijo radikali, da bo z njimi šlo lahko, o demokratih pa, da njihovi pogoji niso sprejemljivi, zlasti pa ne njihova zahteva, da naj bi Maksimović odstopil s svojega mesta in da naj bi se zamenjalo uradništvo v južni Srbiji. Uzunović je podrobno razložil potek raznih njegovih razgovorov, ki jih je imel z načelniki opozicije. Naglašal je, da je položaj izredno težaven, da pa upa, da ti pogoji različnih skupin še niso končnoveljavni. Morda bo Uzunović nastopil tudi s protipredlogi, tako da bi na ta način pogajanja zadovoljivo potekla.

Radi dr. Koroševega dopoldanskega razgovora z Uzunovićem je danes stopila v ospredje kombinacija: radikali, radičevci in SLS. Glede pogojev SLS pravijo radikali, da so sprejemljivi.

Kakor se čuje, je Uzunović zahteval od dr. Korošca, naj jasno precizira svoj politični program, zlasti pa, da se naj odreče avtonomiji. Dr. Korošec mu je odgovoril, da SLS v slučaju vstopa v vlado ne namerava načeti tega vprašanja in da se zaenkrat odreče avtonomiji, ker hoče delovati le na gospodarskem polju. Vzlic temu pa izjavlja radikali, da vztrajajo še vedno na tem, da SLS precizira svojo politiko in da se javno odreče avtonomiji.

Odmevi Italijansko-albanske pogodbe

Pomirljive izjave zastopnika Albanije v Beogradu

BEOGRAD, 18. (Izv.) V odsotnosti albanskega poslanika Zena-bega je upravniki albanskega poslanstva v Beogradu dr. Stila dobil od svoje vlade nalog, da se poda v jugoslovensko zunanje ministrstvo in da poda oficijelno izjavo svoje vlade o njeni prijateljski pogodbi z Italijo. O uradnem stališču albanskega kabineta je dr. Stila izjavil novinarjem: „Časopisje in javno mnenje Jugoslavije se po nepotrebnem razburja, ker komentira našo pogodbo z Italijo na način, ki ne odgovarja dejstvu. Vest o nekem tajnem vojaškem dogovoru med Italijo in Albanijo ni resnična. Pogodba je sklenjena v duhu statuta Društva narodov in nikakor ne krši neodvisnosti Albanije. Italija ni dobila s to pogodbo nikakršnih pravic, da bi se smela vmešavati v albansko notranjo in zunanjo politiko. Albanija ostane še nadalje članica Društva na-

rodov z vsemi svojimi dosedanjimi pravicami in dolžnostmi. Pogodba z Italijo nima nobenih tajnih klavzul in ni naperjena proti nobeni drugi državi. BEOGRAD, 18. (Izv.) Poslanik Zena-beg se vrne prihodnji teden v Beograd, kjer bo najbrž začel akcijo, da se pomirijo jugoslovenski vladni krogi in javno mnenje zaradi šklenitve prijateljske in arbitražne pogodbe med Italijo in Albanijo.

Italija in Francija

„Figaro“ za zblizanje med obema državama - Pomirljive izjave Mussolinija
PARIZ, 18. Pariški list „Figaro“, ki se že delj časa poteguje za zopetno zblizanje med Francijo in Italijo, je danes objavil članek izpod peresa svojega rimskega dopisnika Boulangerja, katerega je te dni sprejel tudi on. Mussolini, italijanski ministriški predsednik, ter mu podal nekatere izjave glede raznih govorov, ki so se v zadnjem času širile o italijanskem oboroževanju ob francoski meji.

On. Mussolini je g. Boulangeru izjavil, da je na vsej italijanski meji ob Ventimiglie pa do Reke porazdeljenih samo 2000 milicnikov. Govorice o predstoječem napadu na Nizzo in o nevarnosti, ki preti baje Korsiki, so pa naravnost smešne; pravilice so, ki so izmišljene za otročad.

Glede odmeva, ki ga je imela tiranska pogodba v Zenevi, je on. Mussolini izjavil:

„Nikoli si nisem mislil, da bi objava italijansko-albanske pogodbe, ki bo registrirana pri Društvi narodov, zamogla škoditi mirnemu poteku ženevskih pogajanj. Sicer pa — ali je sploh škodila ženevskim razgovorom? Albanija zanima v veliki meri Italijo, ki ima tam važne interese; teritorialna integriteta in neodvisnost Albanske pa bosta strogo spoštovani. Pogodba je bila potrebna, ker je bilo treba določiti in pravilno urediti vsa vprašanja, ki bi zamogla zanimati Albansko in Italijo sedaj ali pa v bodočnosti. Vendar pa v pogodbi ni nič takega, kar bi zamoglo povzročiti razburjenje. Italija ima potrebo delati; to je vse. In mi ne zahtevamo drugega nego to, da nas drugi puste pri miru.“

Vladna kriza na Nemškem

Konsultacije pri Hindenburgu

BERLIN, 18. (Izv.) Hindenburg je sprejel danes zjutraj voditelja nemških nacionalcev Westarpa in voditelja socialistov Müller-Frankena. Razgovor predsednika republike je bil zgolj informativnega značaja.

Kakor vse kaže, bo kriza nemške vlade trajala precej dolgo. Težko je izreči kako prerokovanje glede novih kombinacij. Najbolj verjeten se zdi kabinet, ki bi ga sestavile stranke centruma in kateremu bo najbrž načeloval kot kancelar posl. Wirth, ki ga bodo skoro gotovo podpirali socialisti. Verjetno je, da bo Stresemann še nadalje obdržal portfelj za zunanje zadeve, Gessler pa gotovo ne bo več vojni minister.

Kakor zatrjujejo bo Stresemann navzlic krizi takoj po božičnih praznikih odpotoval v Egipt, ker mu to svetujejo zdravniki.

BERLIN, 18. Radi nezaupnice, ki jo je dobila vlada v državnem zboru, je kancelar Marx predložil predsedniku republike Hindenburgu ostavko celokupnega kabineta.

Radi tega uspeha nasprotnikov so se Kantonci umaknili za 10 milj proti jugu od mesta Han-Kova. Obljuba poveljnikov severnih čet, da bodo podpirali Šanghajskega guvernerja, je bila izpolnjena, kajti s severa je prispelo 11 tisoč vojakov v Nang-King, kjer so se utaborili.

Karakhan, ki je bil ruski poslanik pri vladi v Peking, je bil primoran povrniti se v Moskvo in to radi pritiska mandžurskega diktatorja Čang-Tso-Lina na prejšnjo kitajsko vlado. Karakhan pa se bo skoro gotovo spet povrnil na Kitajsko in bo zastopal Rusijo pri kantonski vladi.

Mikado umrl?

PARIZ, 18. Listi objavljajo vest iz angleškega vira, ki zatrjuje, da je japonski cesar umrl. „Matin“ pripominja, da japonsko poslanstvo v Parizu še ni dobilo nobenega obvestila. „Journal“ sporoča, da je smrt mikada na nekega dvornega kuharja v Tokiju tako vplivala, da si je hotel vzeti življenje s tem, da si je prerezal vrat.

Kantonske čete so izpraznile Han-Kov
ŠANGHAI, 18. (Izv.) Potrjujejo se vesti, da je guverner Šanghaja spet zavzel važno mesto Han-Kov, prestolico pokrajine Če-Kjang, ki so jo 15. t. m. zasedle kantonske čete.

Naročajte in širite
„EDINOST“

Pri dobroznani tvrdki izdelkov
za moške in dečke

Kostoris

TRST

39 - VIA CARDUCCI - 39

dobite najboljše izdelane obleke, površnike in suknje
po najugodnejših cenah

Govori se slovenski

MLADENICI! MLADENKE!

URA ali ZLAT PREDMET

predstavlja najlepši in najprežnejši dar

za BOŽIČ ali NOVO LETO.

Najpopolnejšo izbero dobite v zlatarnici

F. BUDA

TRST - Corso Garibaldi 35 - Trst

ki vas postreže z najnižjimi cenami. — Oglejte si naša okna! — Na vsakem predmetu vidite označeno ceno; za vsak kupljen predmet pa dobite garancijsko pismo.

Govori se slovensko.

Ako imate ZA POPRAVITI URE IN ZLATE PREDMETE, obrnite se k tvrdki

N. BORSATTI & FIGLIO

V TRSTU

ki ima lastno delavnico nad 40 let. Najuspešnejše jamstvo, pošteno ceno. Velika izbira ur, zlatenice, kupuje in prodaja zlato in srebro. Govori se slovensko.

Pazite na ime

N. BORSATTI & Figlio

CORSO VITT. EM. III N. 47

blizu lekarne Rovis (Piazza C. Goldoni).

3 bazele:

SPECIJALITETA KAVA HAUSBRANDT

Trst: 5 razprodajalnic.

Gorica: Via dell' Arcivescovado 7.

Berlitz-School

Trst, Via Fabio Filzi 23. — Pouk in prevodi v vseh jezikih. — Telefon 44-82.

SMILAJOD

PRSNISIRUP

izborna sredstvo proti kašlu

GLYKOL

najboljše okrepilno sredstvo

Lekarna CASTELLANOVICH - Trst, Via dei Giuliani 42

Lastnik: F. BOLAFFIO

Jutri se odpre

SALON ELENA

TRST, CORSO GARIBOLDI 25

SPECIJALITETA BARVANJE LASI

ONDULACIJE - MANICURE

ELEKTRIČNA MASAŽA - DIŠAVE

(1321) Lastnik LEONTI GIVANT.

Jutri se odpre

SALON ELENA

TRST, CORSO GARIBOLDI 25

SPECIJALITETA BARVANJE LASI

ONDULACIJE - MANICURE

ELEKTRIČNA MASAŽA - DIŠAVE

(1321) Lastnik LEONTI GIVANT.

Jutri se odpre

SALON ELENA

TRST, CORSO GARIBOLDI 25

SPECIJALITETA BARVANJE LASI

ONDULACIJE - MANICURE

ELEKTRIČNA MASAŽA - DIŠAVE

(1321) Lastnik LEONTI GIVANT.

Jutri se odpre

SALON ELENA

TRST, CORSO GARIBOLDI 25

SPECIJALITETA BARVANJE LASI

ONDULACIJE - MANICURE

ELEKTRIČNA MASAŽA - DIŠAVE

(1321) Lastnik LEONTI GIVANT.

Podpisujte za liktorsko posojilo

Prevrat na Litvanskem

Litvanski fašisti strmoglavili vladu
rađi njene rusofilske politike. Smetonova
dikktatura - Vzmernjenje. V
Moskvi in Varšavi

VARSAVA, 18. Po dosedanjih vesteh so litvanski fašisti izvršili državni prevrat brez prelivanja krvi. Strmoglavili so vladu Slezeviciusa, ker je bila preveč rusofilska. Prevrat so izvršili predvsem vojaški krogi. Nekateri polki so bajle ostali zvesti vladi in so zasedli nekatere utrbe pri Kovnu.

Smetona, ki je zasnoval prevrat in ki ga je provizorirala vlada proglasila za načelnika države, je prevzel diktatorsko oblast. Smetona je bil prvi predsednik republike in je nekaj časa vodil stranko «Paganza», ki je združevala intelektualne in nacionalistične sloje, nekatere litvanske fašiste.

Iz Leningrada prihajajo vesti, ki pravijo, da je bila moskovska vlada že nekaj dni informirana o načrtih litvanskih fašistov. Ker je gibanje zavzelo odločno protiruski značaj, so sovjetske oblasti poslale na litvansko mejo ojačenja, da preprečijo morebitna presečenja.

Tudi v varšavskih političnih krogih zasledujejo z velikim zanimanjem nadaljnji razvoj dogodkov na Litvanskem.

BERLIN, 18. (Izv.) Ker so brzojavne in telefonske zveze z Litvo pretrgane, prihajajo od tam same protislavne vesti. Po nekaterih vesteh se vršijo v Kovnu in po drugih litvanskih mestih politični boji med vstasi in komunisti, po drugih vesteh pa je poglavar vstavev Smetona že sestavil novo vlado. Druge vesti pa spet poročajo, da je bil prejšnji predsednik republike Grinius umorjen.

RIM, 18. (Izv.) Agencija «Stefani» prinaša uradno poročilo o dogodkih na Litvanskem, glasom katerega se je šlo samo za spremembo vlade. Predsednik republike je imenoval novo vlado.

Dodatek k 50-letnici

Po predavanju Z. J.

«Edinost» se je spomnila skoro pozabljene 50-letnice srbskih bojev s Turki za svobodo svojega rodu. Ko sem bral oni članek, sem se nehotno spomnil na predavanje tovariša, ki je sicer govorilo o čisto drugem predmetu, kot so ti boji 1. 1878., vendar pa se je ravno z njimi začelo.

Članek nam govori o neznosnih razmerah, ki so vladale v zaslužni Bosni, katera se pač ni mogla dvigniti radi vladajočih razmer niti na mesto navadne, varne dežele, kaj šele da bi jo tedaj zamogli imenovati kulturno. Ravno nasprotno: barbarstvo bi jo lahko imenovali, ker resnica je, da se Turška ni niti z mezinem zgnala, da bi napravila recimo dobro cesto, varno pot, postajališča itd. Potnik, ki je potoval po teh krajih, je bil v neprestani nevarnosti, da ga napadejo razni slabi, po deželi se potepajoči ljudje, ali poturčenjaki domačini, ali reveži ali kdorkoli. Prav pravi članek, da se je v Bosni tedaj vršilo vse v znamenju raznih ag in begov, ki so živeli udobno, leno življenje na račun pravoslavljanih in katoliških kmetov, ki so jim morali robotati in dajati obilno desetino.

Za vse mohamedanske dežele je značilna lenoba ljudstva. Tako je bila tudi Turčija tedaj. Ni se jim hotelo delati, le sedeli pa polegovali bi in v lastni lenobi umrli. Od tod ona posebnost teh dežel: hiše majhne, nizke, trile, v kamenite rupe zalozene, vasi stisnjene, ulice ozke, komaj za osla prostorna. Nikakega napredka, niti volje za napred. Bila je ta dežela pred Kemalom najbolj reakcionarna, kar si jih moremo misliti.

Tako govori članek, tako je začel tudi tovariš v društvu in potem nadaljeval: In v tej, nekdanji takozvani zapovedni deželi se je po vojni, po osvoboditvi začel eden največjih in po vrednosti največjih pokretov:

Vidovičev prosvetno-etnični pokret
ki zavzema danes že široke plasti v jugoslovenski državi, pronicava in najširše sloje ter se uspešno uveljavlja in rodi leto za leto uspešno, ki so zanj najboljše pričevalo in potrdilo.

V čem obstoji ta pokret? Smer mu je naznačena že v naslovu, ki jasno pove, da je pokret namenjen prosvetni propagandi in etičnemu uveljavljanju duševnih vrednosti, podvigu etičnega življenja samega.

Vidovič je 50-leten profesor, ki živi danes v Sarajevu, glavnem in največjem mestu danes že temeljito prenovljene Bosne, kjer je njegovemu gibanju tudi središče. Započel je s svojim delom med svojimi najbližjimi ter ga danes že znatno razširil s pomočjo dveh, od njega izdanih listov: mesečnika «Uzgatatelj» in tednika «Novi

čevjek». — Oba lista sta po snovi polna idealizma in dobre volje za boj za načela, oba sta dobro urejena in na lepem papirju jasno tiskana. Ta dva lista sta njegova glavna organa. Skozi dolgo časa sta priobčevala le hrvatske članke, zadnje številke so začele prinašati tudi slovenske dopise Slovencev, ki pripadajo temu gibanju. Ti slov. odstavki so prvi znak, da se je začela širiti Vidovičeva misel tudi med Slovenci v Sloveniji.

Poleg tega Vidovič mnogo potuje. Vsak prosti čas izrablja, da gre kam, kjer navadno predava. Tako je bil pred kratkim v Ljubljani, kjer je ob obilni udeležbi svojih slov. pripadnikov ter tudi oblasti in šolskih zastopnikov predaval o temi: Dve kulturi.

Povabljen je tudi na Češko, da tam predava jugoslovenskim naselencem ter tudi Čehom, ki so se začeli zanimati za njegovo delo in gibanje ter se tudi prištevati njegovim pripadnikom. To je najjasnejši znak, kako daleč, celo v inozemstvo, in ne le na Češko, je posegla njegova močna, probujajoča ideja.

Ustanovil je Vidovič tudi nekako dopisniško šolo, kot je na pr. v Italiji «Scuole riunite per corrispondenza». Le da je Vidovičeva že v osnovi v toliko različna, da razkratkoma pripravljajo svoje učence po razredih obetočljivi šol s programom drž. ministrstva ter jim tako daja prilike, da naučeno snovjo polagajo izpite na srednjih, strokovnih in drugih šolah. Uspehi te šole so zanj najboljši dokaz pravilnosti: Zgodilo se je slučaj, ko so vpisani delavci in kmetijski fantje, z majhno predizobrazbo položili z dobrim uspehom zrelostni izpit na gimnaziji ter se nato vpisali na univerzo, kjer so enako izborna na-

predovali. O enakih uspehih govore druge stroke.

Vse to je zunanje ogroditve tega gibanja. Notranje pa je: brezobzirno boj sočasni duševnosti, ki nima smisla za nobeno, niti najpriprostejšo idejno podlago in usmeritev svojega življenja k duševnosti, ki je najizrazitejša v trg. poslih z drugo besedo v lovljenju za materialno dobrim brez ozira na način pridobitve in upravičenosti izkoriščanja pridobljenega, v pojmovanju, da je naša edina in najpopolnejša sreča telesna ugodnost, komodnost in uživanje. Boj oni misli, ki neprestano rije na tem, da si olespša stanovanje, zgradi palačo, napolni želodec, nakupi oblek poslednje modne norosti, boj torej idiotstvu, ki uklone vsako duševno zmoglost in etično-prosvetno delo denarju in plačilu. Ker se širi ta sodobna duševnost zlasti radi nezdravih socialnih razmer in pa iz gotovih družabnih krogov najbolj, boj tudi tem na najpriprostejši način, z vzgojo novega človeka, etičnega, moralnega, kulturnega, z obilno voljo in duševno močjo kot protutež razmeram in sodobni družbi. Ker ta poslednja nima smisla za katerikoli odpor in tudi nima volje do pravega življenja, bo boj krepkih, zdravih lahek, niti ga ne bo, ker mladi sili bo morala ta družba umakniti s poti.

Se drugače bi hotel pokazati to Vidovičovo gibanje, dati mu obsejnejše lice, ga razločiti, mu dati naše, tukajšnje lice. Zlasti potrebno se mi vidi to delo za one kroge, ki so morda najbolj idealni in jim mnogi očitajo največji materializem in jih ta očitek bolj in peče.

Morda se povrnem k tej točki in h gibanju na splošno. Za danes sem podal le del onega, kar nam je bilo pri predavanju predloženo v tej jasni obliki za vsakega inteligenta.

Vam v prilog ali škodo predlog zdravniške komisije v Vidmu.

c) Po 1. 7. 1923. ne pripada nobena dragojnaka doklada; v izjemnih slučajih, če zdravniška komisija pripoena potrebnim dovoljuje dodatek za zdravljenje od 5. do 1. kategorije.

d) Tržaška občina daje invalidom vlijih kategorij brezplačno vožnjo na tramvajih. e) Je mnogo odlokov, ki se nanašajo na vojno pokojnino, temeljni je kr. odl. št. 1491, ki je dobil še par dodatnih. Menda ni za Vašo uporabo nič priročne.

Frane Mlekai - Ravnlaz: Prejeli smo Vaše pismo. Vse smo predali, radi pokrajinske kompetence, našemu tajništvu v Gorici: via G. Carducci, 7-1.

M. Košuta - Kontovel: Vaš rekurz se ne najde.

J. Zlobec - Trst: Smo požurili; v kratkem vam bomo sporočili uspeh.

L. Ravber - Trst: Pridite v naš urad.

Srečko B. - Idrija: Vaše poročilo je preveč lakonično; poročajte nam bolj podrobno. Radi bi poznali tudi vir teh statističnih podatkov.

Zofija vd. Lasič: Z dnem 5. 2. 1923 je bil raztegnjen zakon o pokojnini tudi na nove pokrajine. Iz tega izhaja, da se pokojnina ne izplačuje več do 24. leta, kakor prej, temveč le do 21. leta.

Vaš sin Boris je že dosegel 21. leto, zato so mu ukinjene nadaljnje izplačitve; pa ne samo to: računski dvor bo odločil povračilo preplačanih zneskov tudi za druge sinove in za znesek je precej visok. Stvar je taka, da ni pomoči.

Opazili smo pa, da do danes niste vložili prošnje za povisek pokojnine na podlagi kr. odloka 1431. Prošnja mora biti naslovljena na: R. Provveditorato agli Studi - Trieste, ter spisana na kolkovanem papirju 2 l.

Magdalena vd. Benko - Trst: Že 26. nov. t. l. je bil za Vas predložen pokojninski načrt likvidacijski komisiji.

Rozalija Šorjal - Komen: Zadeva je v preskavi, če ste mogoče, kot vdova občinskega tajnika, prejemale.

Jos. Klečar - Nadeždelo: Zdi se, da nimate pogojev za voj. pokojnino. Boste dobili neposredno negativen odlok, na katerega morate rekurirati v roku devdesetih dni na računski dvor v Rimu.

U. R. - Trst: Za Vas je izdelan pokojninski načrt, kateri se nahaja pri likvidacijskem odboru; smo požurili.

Tajništvo.

TELESNA VZGOJA

SPORT

SPORTNO UDRUŽENJE

Uradno poročilo.

Opomin članicam: Opozarjajo se članice, da se ne bo dovoljeval pristop k rednim odborom in sejam zastopnikom članic. Vsi prizivi in pritožbe se morajo vložiti pisмено, ker se ustmene izjave ne jemljejo na znanje.

Izkaznice: Kot že javljeno, bodo dne 31. decembra uničene vse še nedvignjene izkaznice.

Savez sodnikov. Ker g. Pirjavec ne more nadalje izvrševati sodniških dolžnosti, se mu odtegne sodniška izkaznica.

Komisarij na igriščih: Prosek g. Daneu; Adria g. Kravos; Obzor g. Zajec; Hrpelje g. Koruza.

Nov odbornik O. S. V.: Kooptira se v odbor g. Edvard Daneu.

M. D. Šparta - M. D. Zora 5-2 (3-2).

Preteklo nedeljo se je imela odigrati prvenstvena tekma med prvodivizijskima četama M. D. Šparte in M. D. Zore, a vsled zakasnitve slednje, je bil sodnik prisiljen živžigati «forfait» v prid prve.

Navzlic temu sta se kapetana zmenila, da se odigra prijateljska tekma, ki se je končala z izidom 5-2 (3-2) v prid Šparte.

Zasluzeno zmago Šparte je vzeti z veseljem na znanje in želeli je, da nam ta zmaga četa v bodočih srečanjih ne ovirja največje nade, ki jo v njo polagamo — P. P.

S. D. Adria.

Igralci prve čete naj se predstavijo danes ob 2. pop. na igrišču.

Hazena (rezerve) mora biti na igrišču Obzora že ob 10.30 zjutraj. — Sportni vodja.

S. D. Adria.

Danes, kakor vsako nedeljo se vrši v dvorani v ulici Ginnastica št. 18/1. Matinee ki začne ob 10. uri zjutraj. Vabljeni so tudi prijatelji.

M. D. Rocol.

Danes točno ob 12. uri in pol odhod v Bazovico izpred društvenih prostorov na prvenstveno tekmo z M. D.

Bazovica - Rocol

Danes se odigra ta zanimiva tekma na bazovškem igrišču ob 14. uri in pol. Ker so bili dosedajni rezultati vedno znak napete igre, bo brezdvomno današnja prvenstvena tekma privabila na igrišče mnogo občinstva, ki bo borce vspodbujevala pri tekmi.

TRSTENIŠKO IGRISČE.

Tommaseo - Zora.

Danes ob 14.30 uri se srečata omenjeni četi v prvenstveni tekmi prve divizije.

D. K. N. Tommaseo - Trst.

Odhod nogometašev točno ob 13.20 uri iz društvenih prostorov. Točnost! — Vodstvo.

S. K. Val.

Igralci točno ob 12. uri na igrišču Adria. Hazena - turnir za plošče S. U.

«Adria»-«Prosveta».

Omenjeni hazenaki družini tekmujejo danes (četek ob 10. uri) točno za pridobitev nagrade. Nesprotujoče si moči gotovo bodo ujudla zadostnega katerega zastoj mnogokrat ga iščemo.

Nogometno prvenstvo I. divizije.

«Obzor» - «Concordia».

Omenjeni četi se srečata po dveh mesecih za pridobitev dveh dragocenih točk v prvenstvenem redovanju. Tekmovalci bosta napeli vse svoje moči, da prideta do zmage in s tem olajata pot do prvaka.

Začetek točno ob 14.30. uri.

Pred to tekmo se merita v prijateljski tekmi.

Obzor rezerve — C. S. Audace.

Vse na igrišču Obzora.

S. D. Primorje.

Predlagane tekme ne moremo odigrati, ker zadržani. — M. D. Prosveta - Trst.

Iz tržaškega življenja

Dramatična borba na strehi med čuvajem in dvema vlomilcema

Predpreteklo noč se je dogodil v tovarni «Jutificio Triestino» pri Sv. Andreju dramatičen dogodek, ki poleg itak znane podjetnosti tržaških zlikovcev dokazuje tudi njihovo nenavadno predrznost. Ob pozni uri, ko je v prostoranem tovarniškem poslopju vladala nočna tišina, je čuvaj Peter Polanc, stanujoč v ulici Lavoratori št. 200, pri nadzorovanju prostorov v prvem nadstropju nenadoma začul sumljiv ropot, kakor da bi nekdo rogovilil v podstrešju tovarne. Mož je pazljivo prisluhnil in kmalu se je prepiral, da ga uho ne vara. Ker je vedel, da ponovi nima nikdo ničesar iskati v tovarni, je zaslutil, da morajo biti v podstrešju nepoklicanci, ki gotovo niso prišli tja s poštenimi nameni. Dasi neoborožen, je mož brez pomisljanja hitel gledat, kaj se godi gori. Prišedši v podstrešje je Polanc začel odmev naglih korakov in istočasno je zapazil, kako sta dve senci izginili po vijugastih stopnicah na streho, ki tvori nekako teraso. Trenutek pozneje je bil tudi čuvaj na strehi, kjer se je znašel pred dvema moškima, ki sta takoj planila nanj; eden mu je nameril na prsa, drugi pa ga ponovno lopnil z železnim drogom, ki ni bil nič drugega nego «praščiji parkelj», vlomilsko orodje, ki ga rabijo zlikovci pri napadih na blagajne. Ker je bil — kakor rečeno — neoborožen — se Polanc ni mogel uspešno postaviti po robu lovom, pa tudi ni utegnil, ker se je kmalu zgrudil pod udarci. Na njegove klice na pomoč je prihitel neki drugi čuvaj, ki se je tedaj mudil v pritličju tovarniškega poslopja. A prišel je prepozno, kajti lopova sta medtem utegnili zbežati. Po lestvi, ki sta jo bila prej prislonila k zidu, sta urno splezala na tla in izginila v noč. Kakor se je pozneje izkazalo, sta se lopova vtihovala v tovarno očitno za namenom, da bi vlomila blagajno, v kateri je bil spravljen znesek 60.000 lir. Prišla sta v podstrešje skozi vrata, ki vodijo na teraso in ki sta jih vlomila; že sta pričela vrtati zid, da bi si napravila pot do spodnjih prostorov, kjer se nahaja blagajna, ko jih je čuvaj zasačil in prepodil.

Ker je bil Polanc težko poškodovan, ga je njegov tovariš prenesel v pisarno, kjer je nato poklical po telefonu za pomoč rešilno postajo. Zdravnik, ki je kmalu nato prihitel na lice mesta, je dognal, da ima Polanc zlomljeni dve rebri in levo roko na dveh mestih. Po prvi pomoči je bil nesrečni čuvaj prepeljan v mestno bolnišnico, kjer se bo moral zdraviti kakih 5 tednov.

Kakor je izjavil napadenec, sta bila lopova velike postave in sta imela kratko pristrizene brke; natančneje ju čuvaj ni mogel spoznati, ker sta imela napadalca čepico globoko potisnjeno na obraz. O dogodku je bila obveščena kvestura, ki je takoj pričela tozadevno poizvedbe.

Tri žrtve istega avtomobila.

Ko sta se 55-letni težak Anton Paulisich in 50-letni tramvajski uslužbenec Josip Boletig, oba stanujoča na Vrldi - Scoglietto št. 9, sinoči okoli 18. ure vračala v družbi nekega znanca domov, jima je v ulici Margherita privozil nasproti avtomobil, ki ga je vodil 50-letni Mihael Busich,

DNEVNE VESTI

Katastralna revizija odplavljenih zemljišč

Kot smo v kratki brzojavni vesti iz Rima sporočili, je ministrski svet na eni izmed svojih zadnjih sej sklenil dovoljevanje podpor v znosu 50% dognane škode za obnovu in popravilo kmetijskih poslopij poškodovanih po povodnji. Cim bo tozadevni odlok priobčen v uradnem listu, bomo obširno in točno poročali. Dalje smo obvestili naše čitatelje, da je še v veljavi avstrijska ministerijalna odredba iz leta 1917, ki dovoljuje odpis davka od zemljišč, kjer so vremenske neizgode uničile poljske pridelke.

Danes pa opozarjamo naše poplavlence še na eno ugodnost, katere se lahko poslužijo. Premnogim je namreč sila derocet narasle vode odnesla vsa rodovitna zemlja in se razprostirajo sedaj tam prodišča, kjer so bili poprej zeleni travniki, pašniki ali pa njive. V zemljiških knjigah so te parcele še vedno vpisane kot plodonosne parcele pod kategorijami travnikov, njiv, pašnikov ali pa gozdov.

Zato morajo vsi ti obrežni posestniki v lastnem interesu, da ne bodo več plačevali za ta prodišča davka leta in leta, ne da bi imeli od njih najmanjšega užitka, zahtevati revizijo katastralnih ugotovitev. Te prej plodovite parcele, a sedaj prodnate, se morajo vpisati v zemljiške knjige kot nerodovit svet in temu sorazmerno jih mora davčni urad oprostiti od vsakega davka.

Ker veljajo v naših pokrajinah v tem oziru še avstrijske odredbe, se ta ugotovitev mora izvršiti na stroške državnega urada. Da bo nova ugotovitev in klasifikacija parcel med nerodovitih, prodnat svet imela veljavo že v letu 1927, se mora zahtevati katastralna revizija še tekom tega leta do 31. decembra pri katastralnem uradu.

Dovolitev svežih slasič za pruznike

Kr. prefektura naznanja občinstvu in prizadetim obrtnikom, da je v smislu določb predsedništva ministrskega sveta dovoljeno za dobo od 20. decembra t. l. do 10. januarja izdelovanje in prodajanje svežih slasič iz pšenične moke, toda le pod pogojem, da je moka mleta v odstotku, ki je predpisan za enotni kruh.

POZORI

S prvim dnem januarja meseca 1927 izgube 25-lirski bankovci svojo zakonito veljavo. Samo še tekoči mesec december se bodo še sprejemali in oddajali. Naši ljudje se opozarjajo na to, da se ne bodo kesali, ko bo prepozno. Spominjamo se dobe, ko so se bili odtegnili prometu papirja za dve lire in za eno liro. Kljub temu, da so časopisi pisali, opominjali in svarili, je ostalo še vse polno papirnatih lir med našim ljudstvom, ki jih še dandanes hrani kot spomin na svojo malomarnost in lahkomišelnost. Po občinah naj se to opozorilo ponovi na krajevno običajen način. Škoda je za vsako liro, ki se na ta način spravi ob veljavo. Čuli smo, da je v naši

deželi še vse polno bankovcev po pet in dvajset lir, zato pozor!

ALI JE OBVEZNA NAROČBA ZA RAČUNE PODEŽELSKIH GOSTILN?

Na račune gostiln za mizna jedila se pobira pristojna taksa. Pred leti so bili obvezni zato kolkovani računski listki, katerih je moral imeti vsak gostilničar gotovo število. Nekateri so dotični listke še preostali in jih uporabljajo za predložene računov za mizna jedila. Večina gostilničarjev pa ima sklenjeno naročbo (pogodbo) z registriranim uradom. Pri nekaterih gostilničarjih, ki imajo malo prometa in ki prodajo letno le malo miznih jedil, je nastal dvom, ali je naročba obvezna ali pa se lahko poslužujejo listkov.

V izogib prestopkov in kazni opozarjamo vse gostilničarje, da so taksa v gostilnah za mizna jedila plačujejo le potem naročbo, to je obveznih pogodb. Gostilničarji morajo imeti na vidnem kraju oni znani napisi: Naročba na pristojbino 10 cent. za račune višje od 1 lire — Registrski urad.

BOROV LUBADAR

Do konca tega leta (31. decembra 1926.) se morajo uničiti vsa gnezda tako škodljivega borovega lubadarja. Vsak posestnik jih mora pokončati na svojem zemljišču. Ko mine ta rok, bo oblast pregledovala po komisijah borove nasade; kjer dobi gnezda borovega škodljivca, jih bo dala uničiti na stroške nemarnega posestnika, ki bo moral poleg tega plačati še občutno globo. Torej, ne odlašajte!

Knjige Goriške Matice so poile

Najznačilnejše znamenje, na kak način je sprejelo letos naše ljudstvo letošnje knjige Goriške Matice je to, da so že sedaj, komaj štirinajst dni potem ko so izšle, pošle. Uprava jih nima več na razpolago in zato ne pomaga letos obračati se z zakasnelimi naročbami na upravo. Prepozna naročbe iz raznih krajev naše dežele ter od naših izseljencev iz Francije, Avstrije in od drugih gredo v stotine. Uprava jim pa ne more več postreči, ker knjig ni več — pravočasni naročniki so jih vse pobrali. Le po nekaterih knjigarnah se še dobi par izvodov.

Ker bodo knjige Goriške Matice prihodnje leto še lepše in da ne ostane v prihodnje njih brez knjig «Goriške Matice», pozivljemo vse naše ljudi, da se že sedaj in čim prej naroče pri domačem poverljiviku ali pa pri upravi Goriške Matice v Gorici ulica S. Giovanni 6, 1. na knjige za prihodnje leto.

Iz urada Pol. dr. «Edinost» v Trstu

M. Domenik - Bovec: Pokojnina bo tekla od dne, ko a) Vam je bilo ugotovljeno obojenje, to je od septembra 1926. Da tako pozno, je Vaša krivda, ker niste pravilno postopali.

b) Koliko pokojnine Vam bo prišlo, je sedaj preuranjeno govoriti, ker višja zdravniška komisija v Rimu, katera prav za prav odločuje, prav lahko predrugači

prišel k nam, toda na očetov in Rudolfov ukaz ga nismo sprejeli.

— Upam, da nisi ugovarjala tej pametni odredbi, — jo je prekinila Antuaneta.

— Ne, ne, — je rekla Valerija ter se od srca nasmejala; — ta Jud ne razširja nikakega neprijetnega duha. Bil je nekoliko parfumiran kakor vsakdo izmed nas, a običen je bil z odlično preprostostjo.

— Pazi se, Valerija, zdi se mi, da ga preveč zagovarjaš, in začela bi sumiti nekaj strašnega o tebi, — je pripomnila Antuaneta s pritvorjeno resnostjo.

— O, bodi brez skrbi, toda poslušaj glavno reč. Pred tremi tedni sem nepričakovano srečala Meierja pri baronu Kirchengu. Ali boš verjela, da je z najpredrznejšo vsiljivostjo zahteval od mene pojasnjenja, čemu ga nisem sprejela, če sem ga še povabila.

— To je preveč.

— Bila sem razdražena in sem mu dala razumeti, da njegovo mesto ni v našem salonu. Bil je užaljen. Smrtna bleboba je pokrila njegovo obličje in jaz sem mislila, da se bo zrušil na tla. Hotela sem ga pomiriti z besedo sočutja; toda če bi ti slišala njegov drzni odgovor! Govoril je

je meni enak po družbi. V znak hvalečnosti sem mu prožila roko in on jo je poljubil z očitnim navdušenjem, da sem zardela. Kmalu se je pripeljal Rudolf, ki je bil o vsem obveščen, a jaz sem pri slovesu prosila neznanca, naj nas obišče; toda predstaviti si moreš mojo zadrego, ko mi je Rudolf predstavil mladeniča: bil je to Samuel Meier.

— Kaj! Samuel Meier, sin juda milijonarja! — je vzklisknila Antuaneta in z nepremagljivim grohotom je padla na divan. — Uboga Valerija! Zdaj razumem, v kakšnem položaju si bila. Fuji! Tvoja lepa glavicca je ležala na njegovih prsih ali ramenih.

— To ni še nič. Veliko bolj mučno je bilo spoznanje, da je ta človek s takšno zunanostjo in s takim vedenjem plemeča čistokrvni Jud in celo nekrščen, — je rekla Valerija z nekoliko negotovim glasom.

nadzornik okrajne bolniške blagajne, stanujoč v Rocolo - Cacciatori št. 1201. Avto je vozil počasi, pa kljub temu se mu trojica ni utegnila pravočasno umakniti; močilo je bila temu kolikor toliko vzrok okolščina, da je Paulietich kratkoviden, in baš zato ga je Bolettič spremljal. Busich pa najbrž ni znal dobro voditi avtomobil, kajti čeprav bi bil lahko v kritičnem hipu ustavil ali pa se ognil Pauli sihu in njegovim dvem tovarišem, je zavozil naravnost proti njim in jih podrl. Nezgoda je imela hude posledice dočim jo je njun tovariš izkupil z neznatnimi praskami, sta Paulisich in Bolettič obležala hudo poškodovana. Z istim avtomobilom sta bila prepeljana v mestno bolnišnico, kjer sta dobila prvo pomoč. Paulisich je imel poškodovan prvi koš in številne druge poškodbe na raznih delih telesa; Bolettič pa je imel poleg velike krvave bunte na glavi hude praske na glavi hude praske in poškodbe po rokah in životu. Oba sta bila sprejeta v kirurški oddelki. Stanje Paulisicha je precej nevarno.

Busich je bil aretiran.

Tržaška porota

Govor odvetnika Gianinija.

Govornik pogleda precej globoko v življenje Licatolosi in v čustvenih besedah slika počasno padanje družine Licatolosi in njegovo trpljenje radi tega.

Toliko tisoč obljub samemu sebi, kolikor tisoč razočaranj nad lastno močjo. Na eni strani žena, ki ga je prosila, na drugi strani otroci, ki kliče: »Papá!«, na tretji strani Virginija Del Tedesco — sramota.

Imamo tu dve bitji — ki jim je usojeno se ljubiti, ljubiti se z mrzlico in trpljenjem. Ni bilo zavodnika ne v Virginiji Del Tedesco, ne v Licatolosi, zavodnik je bil v slučaju.

Licatolosi je Sicilijanec! Iz dežele plamenov, iz dežele strasti in ognja duše. Kazenski zakonik je bil tako za Pijemont kot za Sicilijo.

Vemo, da je nekaj časa pred zločinom postalo razmerje nekoliko slabše. Vrstili so se prepri, dočim je prej tam vladal mir, mir, ki je mogel v tistem peku strasti.

Gina Del Tedesco postane drzna. Daje sestanke Licatolosi in karabinerju istočasno. Licatolosi jo čaka zama...

Gina je pisala karabinerju — pismo, ki ga Licatolosi ni še čital.

Licatolosi je čakal karabinerja v ulici Zonta in karabiner je šel na sestanek z Virginijo.

Smo 18. februarja. Licatolosi čaka Virginijo. Pride Katarina Del Tedesco in pove, da Gine ni doma. Licatolosi jo čaka nestrpen — vratarica ga vidi, ga miri. In mu da listek: Bodi miren, ljubiti te hočem do smrti...

Licatolosi jo čaka pred hišo — ko pride jo obsuje s vprašanji: »Kje si bila, do sedaj, kaj si delala...?« Ne odgovori in izgine v hišo... Se obrne: »Jutri ob sedmih te čaka karabiner!«

In pes ostane zunaj...

Tu je konec sveta za Licatolosi. On je ljubil to žensko — milijone jih je na svetu gospod državni pravdnik — toda zanj je ta ženska vse...

In on se vrne k Virginiji. Se upa — je li on kriv svoje slabosti? Gre h karabinerju, ga ne najde.

Ko govori z Virginijo, ne pridejo iz njegovih ust besede sovraštva. Priča je Katarina Del Tedesco, slabi duh te tragedije. Licatolosi prosi Virginijo: »Povej mi, kje si bila včeraj?«

Licatolosi gre na karabinersko postajo v ulici Chiozza. Tam zve, da je karabiner Salvo Anton bil prejšnji večer prost do enajste ure...

Spremlja sta Katarino do doma? Kaj je mislil Licatolosi med potjo. Po poti nazaj gresta v gostilno. Jesta in pijeta. V ulici Fabbio Severo... Licatolosi čaka potrditve svoje gotovitosti.

Licatolosi ima v rokah dežnik — v žepu je nož, ki ima dno... Tam Virginija reče psu: »Da, bila sem s karabinerjem!«

Ha — in v žepu je nož. Licatolosi postane lev! Da, lev, za katerega ni zakona...

In Licatolosi začuti, kako gre nož v telo Virginije del Tedesco.

In zbeži — h karabinerjem v ulici Bruner.

Mislite si gospod državni pravdnik, morila z dežnikom v eni roki in nožem v drugi, ki beži po ulicah...

Tako tragično-smešno je ta slika, da povsem dovolj je sama, da je ta človek blazen.

Tu se konča ta obravnava...

Egoizem? Ljubosumnost? Da ljubosumje! Ne ljubosumje bogataša »snob« v obliki malega samokresa — s kroglo kalibra toliko in toliko mm, ljubosumje težaka v obliki velikega kuhinjskega noža. Tega noža — gospod državni pravdnik!

Je li imel Licatolosi namen moriti? Morilec meri v srce, gospodje porotniki!

Tu govornik citira Tanzija, da ovrže izjave psihiatrov. Ljudje, podvrženi nevarnosti, nevarnosti, monomaniji in epilepsiji so po blaznosti, kar pa izvedenci težko spoznajo.

Anamneza je dokazala, da se pri Licatolosi govori lahko celo o nasledstveni blaznosti — zakaj torej izključiti vse — prav vse — zakaj iskati vrhunec tragedije?

Se en krik odvetnika Gianinija zadoni po dvoran — krik po opravičljivi razsodbi — prošnja na porotnike, na državnega pravdnika, ki naj ublaži svoje stališče na pravi Licatolosi, napram človeku, ki ga je državni pravdnik opisal kot psa, med katerega in človeštvo je stavil tako nepremostljivo ograjo.

Pravorek bo izrečen danes ob deveti uri — to z ozirom na porotnike, ki so po večini trgovci, za katere je sobota važen dan. S to obravnavo se tudi zaključuje sedanje porotno zasedanje. Zadnja obravnava proti Colla - Zagaria je prenesena, ker je bratitelj odvetnik Zennaro zahteval spravevalo izvedencev za svoja varovanja.

Loterijske številke

izrečane dne 18. decembra 1926.

PARI	54	56	8	64	77
FIRENZE	66	39	75	50	38
MILANO	6	37	58	46	22
NAPOLI	36	47	2	54	58
PALERMO	33	19	32	63	69
ROMA	80	46	89	85	14
TORINO	83	1	42	26	28
VENEZIA	80	20	73	85	18

Vesti z Gorliškega

Goriške mestne vesti

Ministrski predsednik prvi zadnjič nastopil v Gorici

V petek 10. decembra so bili klicani na goriško kvesturo pred g. komisarja Colitti-ja zastopniki sledečih slovenskih organizacij, društev in zasebnikov: Trgovsko-obrtno združenje, Pevskega in glasbenega društva, Dramskega društva, delavskega društva Skalnica, uredništva in uprave »Goriške Straže«, tajništva kmečko-delavske zveze, Mladike, Zveze prosvetnih društev, Čitalnice mestnih društev in pa Narodne tiskarne.

Komisar Colitti jim je prečital pismo ministrskega predsednika Mussolinija, v katerem sporoča, da je točno zaznal za opustošenja učinjena sedežem slovenskih socialcijev (udruženj) v Gorici. Obžaluje da se je kaj takega moglo zgoditi in daje zagotovilo, da bodo krivci sodnijsko kaznovani.

Z zadoščenjem so vzeli zastopniki goriških društev vsebino tega pisma na znanje kot nekako oznanilo, da se taki dogodki ne bodo ponavljali. Z veseljem so ugotovili predsednikovo nezadovoljnost nad omenjenimi dogodki in nad vsem kar je z njimi v zvezi.

Poleg nabiranja liktorskega posojila v mestu in na deželi.

Poleg posameznih institucij in finančnih zavodov pričeni od Monta pa do bolniške blagajne so podpisali liktorsko posojilo uradniki večjih zasebnih podjetij, vse uče moči srednjih in ljudskih šol ter z manjšimi zneski šolarji sami. Podpisane je sedaj v Gorici okoli pol milijona liktorskega posojila. Upa se doseči v Gorici okoli 3 milijone. Iz nabiranih izkazov je mogoče ugotoviti sledeče podatke v sorazmerju podpisovanja. Nižji kancijlijski uradniki podpisujejo v srednji meri okoli 200 lir, višji z akademsko naobrazbo in vodilnimi mesti 500—1000 lir. V trgovskem svetu so podpisali večji trgovci znatnejše svote, večina manjših trgovcev se giblje okoli 800—1000 lir.

Naša dežela pa nudi v tem oziru sledečo sliko: Radi večkrat omenjene silne gospodarske krize povzročene po slabi letini in drugih čimih, ki ne nabhaja prav nič likvidnega denarja med kmetiskim prebivalstvom in zato je težek uspeh posojila, med kmetiskim prebivalstvom. Ni pa s tem rečeno, da ni odziva za posojilo v naši deželi. Podpisali so skoro brez izjem posojilo vsi slovenski učitelji in učiteljice, dalje trgovci in gostinčarji ponekod vojni upokojenci, v Idriji rudarji. Težke gnotne prilike niso mogle udušiti povojnega uspeha v podpisovanju med našo duhovščino. V Ajdovščini so naši narodno najbolj zavedni trgovci pokazali, kako malo veljave imajo nekateri očitki, ki so leteli na njihov račun od lokalne izvestne strani. Z znatnimi podpisi liktorskega posojila so pokazali, da veljajo predvsem dejanja in ne besede ter prazni neutemeljeni očitki. Pristojne oblasti imajo zopet ponoven, daleko ne prvi v resnici tehten dokaz.

Vse naše številne posojilnice in hranilnice so zopet dokazale svojo velevažno, nadomestljivo nalogo uravnalca gospodarskega premoženja naše dežele ter njihovo občutljivost in zvezo s skupno gospodarsko usodo države. Kako malenkostni se zdijo nasprotni očitki ob čitanju podpisanih svot!

Opazovalcu ne more uteči značilna stran podpisovanja posojila v našem delu dežele: mirna skromnost, Nobenega znaka javnosti in hvalisanja ne nosi to delo pri nas, brez vsakega šuma. Podpisovalec skoraj ne ve za podpisovalca. Izključeni so pri naših podpisovalcih vsi postranski nameni gnotnih koristi. Vsi očitki ki so padali na podpisovalce radi njihove narodne zavesti in ki bi resnično onemogočili uspeh podpisovanja med nami, so pozabljeni v sramoto in razkrinkovanje očitvalcev. Le en sam razlog žanje med nami svojo bogato, tiho, ničesar zahtevajočo - žetev podpisovanja. Čut dolžnosti.

Odpri lekarne

Danes v nedeljo dne 19. decembra bodo v Gorici odpri sledeče lekarne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden lekarna Giubich, via Rabatta št. 18; do ene ure popoldne pa lekarni Liberi, Corso Vittorio Emanuele št. 39 in Cristofaletti, na Travniku št. 14.

Izpred goriškega tribunala.

V soboto ob 4. pop. se je vršila razprava proti Cirilu Hojaku, 30 let staremu iz Čepovana. Stefan Suligoi iz Čepovana ga je obtožil, da je žalil min. predsednika. Sodni dvor ga je obsodil na eno leto in deset dni ječe in tisoč lir globe.

Pretekli teden se je vršila razprava proti Bavdžu Ludviku iz Dol. Trebuše tudi radi razžaljenja min. predsednika. Obsodil so ga na osem mesecev in dvajset dni.

Iz uradnega časopisa.

Dražba lesa.

Dne 10. januarja 1926 ob 10. uri dopoldne se bo vršila v občinskem uradu v Čezsoči javna dražba za 10.000 kosov bukovine v občinskih gozdovih na Polovniku.

Dražba trafike.

13. januarja ob 10. uri dopoldne se bo vršila v uradih videmske prefektore dražba za oddajo trafike št. 2 v občini Kobarid.

GRAHOVO

Neva cesta

Ze so med vojno delali več novih cestnih zvez po naših krajih, zdaj jih obnavljajo in izpopolnjujejo. Z naše postaje bodo deloma popravili deloma znova naredili cesto do Reke v idrijski dolini preko Bukovega. S tem bodo ne samo Bukovo, ampak vse okolišče vasi dobile novo, po zadnjem deževju zelo pokvarjeno cesto na našo postajo. Sicer pa je izvoz iz teh občin zelo majhen. Našteti bi zamogli le les, ki ga spravljajo z vzpenjačo, t. j. žično želez-

nico visoko raz hrib, mlečne izdelke in teleta.

Omenjena cesta bo odrezala dolg jezik šentviškogorske planote in zvezo iz naše doline v idrijsko skrčila za precejšen čas.

Tudi po zadnjih povodnih tako kruto prizadeta pot po baški dolini do Podbrda je oživila delavcev in kaže, da bodo vse temeljito popravili, zgradili nove obrambne zidove in jo tudi razširili. Ta cesta je bila že od nekdaj taka, da si dva voza, če sta se srečala, nista vedela pomagati. Na nekaterih krajih, zlasti pod Podmelcem so jo še za časa gradnje železnice temeljito popravili in premestili na nova mesta. Zdaj bo poleg železniške proge še ta zveza postavljena »na boljše noge«. Res, da za danes skoro nima pomena, ker se po nji le redko giblje voz, namenjen v daljne kraje. Toda zadobiti zamore precejšnjo važnost. Danes vozijo po njej le kmetje svoje prideke, seno in drva. Tudi njim bo poprava prišla zelo prav in so zadovoljni. Napačno je le to, da se domačinov pri tem delu nekako izogibljuje.

VIPAVA

Prostovoljno gasilno društvo v Vipavi je imelo v nedeljo 12. t. m. pri cerkvi v Logu svojo izredno vajo. Pod spretim vodstvom svojega načelnika gospoda Ivana Khrneta so se izvajale privikrat zelo težke točke. Takoj ob prihodu na mesto je gorel v velikem plamenu improvizirani kup rožja. Brizgalnica je stopila takoj v akcijo in tekom petih minut po prihodu je bil požar pogasjen. Sledile so vaje na prostu stoječih lestvah in za tem vaje na vrhvi. Zanimivo je bilo gledati, ko so se plezalci iz stranskih balkonov veličastne gasilne stolpe po vrhovi spuščali na tla. Kakor rečeno, so bile te silne težave in tudi nevarne vaje privikrat na dnevnem redu in upamo, da bo agilno vipavsko gasilno društvo kakor do sedaj vršilo

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1518)

DVE GOSPODICI, 26 in 32 let stari, iz boljših družin, želita oprostiti samskega davka dva trgovca, gostinčarja ali posestnika od 30—60 let. Tudi vdovci niso izključeni. Le resne ponudbe pod »Srečen zakon« na upravnisti »Edinosti« v Gorici. 1907

OSLABELI GOSPODE (nevraščeni) dobijo važno pojasnilo. Dopisi na upravo tega lista pod št. 1902 1902

LOVSKA psica, nemški brak, temnorjava, z belimi lisami se je zgubila. Najditelj dobi nagrado. Via Romagna 64. 1918

KOZA, švicarske pasme, brez rogov, breza in majhen steglinik se prodaja na Greti. Androna Fortunato 2. 1919

KDOR hoče piti izvrstno kapljico, naj pride v spodnji Lonjer št. 237. Udovci Anton je nastavljal na osmici lastni pridelek. 1920

HLODE, hrastove, bukove, borove, drva za kurjavo, železniške proge, prešano seno, vse franko varon kupi »Kmetijsko trgovsko društvo« Trst, Rafineria 4. 1904

SREČO, preteklost in bodočnost življenja pove kjeromani v doli della Pietà 12, vrata 6. 1905

VILA na Proseku, krasna, udobna, se prodaja. Kavarna, XXX oktobra, Mahnič. 1906

ZIMSKE sukne, moške in jope od L 100 go 160 se prodajo. XX settembre 87/II. 1890

TRGOVINA jestvin, dobro vplaja, v centru, se prodaja. Pojasnila v doli Istria 82, papirnica. 1903

SIVILJA se priporoča cenjenim gospod. Delo se izvršuje točno. Naslov pove upravnistvo. 1910

GLASOVIR Bayer prodam radi pomanjkanja prostora. Via Ruggero Manna 3, čevljarnica Grizon. 1911

DVE KOLES, moško torpedo in žensko v dobrem stanju prodam po nizki ceni. Via Ruggero Manna 3, čevljarnica Grizon. 1912

DVOKOLESI MOTOR A. J. S. s pristranskim vozačkom, v popolnem stanju, se prodaja po ugodni ceni. Gorica, via Favetti 17. 1908

HISA v bližini mesta, pripravljena za vsako trgovino ali obrt se prodaja. Naslov pove goriška uprava. 1909

POSESTVO, hiša (vila), velika lopa, obsežno zemljišče, v Trstu se zamenja z večjim posestvom v Julijskih Krajih. Približna vrednost L 300.000.— Naslov pri tržaškem upravnistvu. 1891

STROJ za izdelovanje cementne opeke, prodaja po nizki ceni Srečko Bajt, v Idriji. 1914

DVE OMARI, visoki, pripravi za pisarno in ena nizka omara se prodajo po ceni. Salita di Grotta 10/L. 1914

UMETNE noge in roke prodaja ortopedik Steano Toscano, Trst Piazza Ospedale 1945

PASE za kilo prodaja avtopedik Stefano Toscano, Trst, Piazza Ospedale 1916

POROČNE sobe iz parjenega lesa, 1700.— topolove 2100.— Türk, S. Lazzaro 10. Pazite na naslov. 1917



ISCAMO DRUŽABNIKA kot sodelavca v izmenjavo sedanega družabnika za tovarniško in detaljno podjetje, že 50 let obstoječe, protokoliirano, brez dolgog, v polnem obratu, v lepem mestu Slovenije z alavnic 300.000.—. Kasnejše popolna odaja podjetja tudi ni izključena. Takojšnje ponudbe pod »Dobra eksistencija« na Odlašni zavod Kovačič, Maribor. 1901

KOAS L 5.— kg. Società Ligure-Lomberda Piazza Scorsola 3, Trst. — Izdelek, ki se ne boji konkurence.

BRIVSKI pomočnik, prva moč, se sprejme. Zgavec, brivnica v Vipavi št. 54. 1895

SEDLARSKI mojster išče pridnega učenca, poštenih in dobrih starišev, za sedlarsko obrt. Robert Mršnik, II. Bistrica št. 169. 1894

SAMO energičnega zdravljenja z Glykolom se ozdravi glavobol, šibkost, malokrvnost, obnemoglost i. t. d. Izdelek lekarne Castell-janovich, Trst, Via dei Giuliani 42. 1900

Radiotelegrafija Nadaljevalni dnevni in večerni tečaj. Vpisuje se vsaki dan. Vse vrste aparatov za oddajanje in prejemanje s zaklopnicami ali kristalom. Oddajanje z aparatom Westhona, sličen onemu v Spezi, ki služi za izpite za dosego diploma. Zavod je avtoriziran od naučnega ministrstva, eden izmed najboljših v Italiji. Posebni tečaji za gospodine, ki želijo izboljšanja na kopnem ali na morju. Zavod za desego mest za naše diplomirane bodisi na kopnem bodisi na morju. Obiščite naš informacijski urad. Ravnateljstvo radiotelegrafičnega zavoda »Alessandro Volta« Via S. Francesco 31 ali pri združenih zavodih »Battisti-Galilei« Via Battisti 16. 14-9

FOTOGRAFIJA. Ciril Maurenšič, večletni vodja fotografskega ateljeja Jerkič, naznanja, da je vstopil v atelje Hofmann Eckerl, Gorica, Corso V. E. III št. 18 kot družabnik. Izvršuje vsakovrstna dela; povečanja, posnetke v naravnih barvah, notranjosti, skupine, nagrobne slike. Slika tudi na prostem. 1835

TRGOVINA čevljev s delavnico, dobrovpljena se prodaja radi družinskih razmer. Juvančič, Postojna 101. 1881

COKLE lesene za delo na njivah in doma dobite pri Rebu, Trst, Carducci 36. 1729

MOTOCIKLISTI! V novoodprti prodajalni Cremascoli, Via S. Lazzaro (za cerkvijo sv. Antona) dobite vse potrebščine. Motocikli Guzzi, Bianchi, Gilera, Harley-Davidson in Harlette (motor Puch). 1844

BABICA, diplomirana, govori slovensko, sprejema noseče. Via Madonna del mare 19, II. 1838

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29. Telefon 33-19. 1517

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Emerscht-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Giannatica), lastna vila, tel. 20-64. 1428

DOGOĐILO SE JE

da ste zahtevali Pekatete, prešli pa ste drugo blago, ki vam ni ugajalo. Odslej dobite lahko makarone, spagete, subje in juhne vrste v zavojih po ½ in 1 kg. Zahtevajte jih pri trgovcih.

Okrajna Posojilnica v Romnu reg. zadr. z neomejeno zavezo

VABILO

na

redni občni zbor

Ki se bo vršil dne 22. decembra 1926.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva.
2. Poročilo nadzornikstva.
3. Odobritev letnih računov.
4. Čitanje revizijskega poročila.
5. Prememba pravil.
6. Volitev načelnikstva in nadzornikstva.
7. Slučajnosti.

(1319)

Velika manufakturna trgovina

ANDREJ MAVRIČ

Via Carducci 3 GORICA Via Carducci 3

Največja izbira moškega in ženskega sukna za obleke, hlače, čevlje, žamet, zefirja, perkala, prtenine, perila, brisače, zaves, posteljnih pregrinjaj, odev volnenih in bowbažastih, volne in žime za žimnice ter vsakovrstno perje.

Velika izbira izgotovljenih oblek za moške in dečke. Lastna krojačnica za ženske in moške.

Sprejme vsako naročilo, ga izvrši točno in po zmernih cenah.

Velika izbira kožuhov.

Na drobno!

1053

Na debelo!

Prodajalna izgotovljenih oblek

DAVIDE CAVALIERO

TRST — CORSO GARIBALDI 5

naznanja cenjenim odjemalcem, da je ob priliki božičnih in novoletnih praznikov znatno znižala cene vseh potrebščin kakor n. pr.

PALETOTS - GABARDINES - COVERCOATS - JOPE s kožuhovine in brez te. OBLEKE modre in črne za moške, dečke in otroke

Bogata izbira tu- in inozemskega BLAGA.

Krojačnica I. reda.

Govori se slovenski.

Najnižje cene.

svojo vzvišeno, humanitarno in nesebično nalogo tudi v bodoče z največjo požrtvovalnostjo, ter mu kličemo «Bližnjemu na pomoč».

IZPOD ČAVNA. Kaj pa pri nas?

Poročilo za poročilo čitam v «Edinosti» o gospodarskih sestankih in gospodarskih obiskih bistriških kmetov. Mislim sem po vsakem poročilu, da bo vzgled teh naprednih kmetovalcev zbudil iz sedanjega mrtvila tudi naše kmetovalce oz. vsaj tiste gospodarske faktorje v naši dolini, ki bi morali biti nekaki reprezentanti našega gospodarstva. To pa danes niso, ker jim manjka predvsem iniciativnosti in aktivnosti.

Zanimam sem čakal na poročilo o kakem gospodarskem sestanku tudi iz Vipavske doline. Dočakal nisem niti spodbude v tem oziru; kako naj bi potem pisal že — o dejstvih!... Drugod se razpravlja, sklepa in sklepe izvršujejo pri nas pa niti o pobudi duha! Drugod se že uživajo sadovi takih prepotrebni sestankov in pomenkov resne in aktualne vsebine, pri nas pa se niti pozikusa ne!

Ali bi bili res upravičeni pripisati to žalostno dejstvo konservativnosti vipavskega kmeta? Ali je vsa krivda le na njegovi strani? Po mojem skromnem mnenju bi s tako splošno trditvijo delali preveliko in prečitno krivico našim kmetovalcem. Dejstvo pa je, da imamo med nami gospodarske institucije (kot v Dornbergu, Rihembergu, Selu, Dobravljah in drugod), ki bi bile v prvi vrsti poklicane, da organizirajo podobne gospodarske sestanke kot v bistriškem okraju. Do danes mi ni o kakih iniciativah v tem smislu s strani imenovanih gosp. organizacij ničesar znanega. Ljubilo bi mi bilo, ako bi se v tem motili!

Pred nedavnim sem o tej zadevi govoril z odbornikom ene izmed imenovanih združenj, poudarjajoč koristi in potrebo takih sestankov v okrilju zadrug. Dotični odbornik je bil za svojo osebo mnenja, da je pri organizaciji, ki sva jo imela v mislih, to neizvedljivo in nemogoče radi njenega prevelikega delokroga. Nasprotno pa sem jaz prepričan, da je izvedba gospodarskih sestankov mogoča pod okriljem vsake zadrug, pa naj bo njen delokrog še tako velik. Celo večja je lahko pri večjih delokrogih — iniciativnost! Kjer je namreč nemogoče sklicati par sto članov iz različnih okoliščin vasi k skupnemu pogovoru, tam naj bi se taki sestanki lokalizirali, omejili na posamezne kraje. Mesto enega skupnega sestanka naj bi bilo organiziranih v teku vsakega meseca po več sestankov v več krajih, tako da bi na ta način imela vsaka vas, ki spada v delokrog posamezne zadrug, svoj stalni mesečni sestanek kmetovalcev. Ne more se pri tej priliki prezreti pomena, ki bi ga imela taka posvetovalna, poučna in propagandna shajanja članov tudi za zadrugiško idejo, za razširjenost zadrugiškega pokreta.

Zato izgovori tu ne držijo! Potrebna je samo volja! Prav te pa iščemo zama pri naših merodajnih faktorjih, ker se namreč dejanski ne zavedajo, da vodi trudopolna pot do uspehov le preko intenzivne delavnosti, aktivnosti in jake propagandne sile. Brez konkretiziranja volje pa ni dela — in brez truda v delu ni uspeha!

Ako pa jih odvraca od delavnosti v tem smislu njihovo samozavestno naziranje, da je nečastno vsako posnemanje, pa naj bo še tako koristno in potrebno, je to smešna gesta njihovega samoljublja, ki pa v danem slučaju nima podlage. Prav tako bi bila smešna misel, da je uvedba gospodarskih sestankov pri nas nemogoča... — recimo zato, ker je mogoča v bistriškem okraju? Upam, da si naši gospodarski krogi vsaj s takim izgovorom ne bodo metali — peska v oči!

Torej še enkrat, kaj pa pri nas? B. D.

BORZNA POROČILA.

Trst, 18. decembra 1926.
Amsterdam 890—910, Belgija 305—315, Francija 89—90, London 108—109, New York 22.20—22.45, Španija 335—345, Svica 430—440, Atene 27.50—28.50, Berlin 530—540, Bukarešt 11—12, Praga 66—67, Ogrska 0.0305—0.0320, Dunaj 310—330, Zagreb 39—39.75.

Uradna cena zlata (17.12.) 433.41.
Vojnoškodninske obveznice 61.90.

NATEČAJ ZA SPOMENIK V. OBERDANU

Jurija za Oberdanov spomenik, ki se ima postaviti v Trstu, je včeraj zaključila svoje delo. Iz poročila, ki ga je izdala, je razvidno, da se je natečaj udeležilo trideset umetnikov, a samo štirinajst osnutkov je bilo takih, da jih je jurija zamogla vzeti v pretres. Pa tudi med temi osnutki ni bilo takega, ki bi popolnoma odgovarjal nameri.

Prvi dve nagradi zato nista bili razdeljeni. Ostale nagrade pa so bile dodeljene trem umetnikom, katerih dela so vsaj deloma odgovarjala zahtevam odbora za Oberdanov spomenik.

Tretjo nagrado je dobil umetnik Franco Atschko iz Trsta, četrti Claudio Botta iz Brescie, peto pa Roberto Terracini iz Turina. Ti umetniki se ne bodo mogli udeležiti drugega natečaja, ki ga bo odbor razpisal v kratkem.

Vsi sklepi jurije so bili sprejeti soglasno.

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refoš in kraški teran. Na debelo in za družine **Viale XX settembre 94** (prej Acquedotto) na drobno in za družine **Via Giuliani 32**. Telef. 2-41.

Priporoča se lastnik

985 **FR. ŠTRANCAR.**

Obiščite novo prodajalno G. ROLLI

Trst - Via Carducci 20 - Via Chiozza 2 - Trst

Izbera blaga za moške in ženske. Najnovejšje risbe. Moški izdelki po meri. Nikakoli slepilni popusti pač pa stalne in nizke cene. (1281)

Evo moje bisere



MODERNA MATI

Je ona mati, ki zaslavi vse svoje skrb za zdravje lastnih otrok.

Kadar so otroci brez vsake volje ali imajo umazan jezik, ali težijo o bolečinah v želodcu itd., tedaj jim lahko pomagamo z najuspešnejšim zdravilom, ki je čokoladni bombon **ARRIBA**.

Čokoladni bombon **ARRIBA** očisti otroke, ki ne čutijo pri uživanju ne guma ne bolečina, pač pa postajajo živahni in veseli.

L. 050 komad

Kemikološki in farmakološki zavod „Alfa Moderna della Salute“ - Cor. Raffaele Godina - Trieste S. Otcenja

ARRIBA

Glavni zastopnik in solastnik v Italiji in tujini: Adolfo Cacher - Trieste, Via S. Nicolò 11

Zdravniški ambulatorij

Trst, Via Sette Fontane 6, Trst
Izvršuje vsako delo v zletu in kavčuku, Slovincem z čezle posebnimi popusti za pošte trške.
Delo zjutraj od 9-13 in od 15-20

SLOVENC!

Ne pozabite, da ima trdka „Old England“ Trst, Corso V. E. III, 26 nesporni zastavljajnici

Izgotavlja obleke po meri

tu-in inozemsko blago

Lasica krojačnica L. Joda

Podružica v 1881
Via Ceste 66 (blizu Lapejze)

Govori se slovensko

Slovenski trgovci!

Za vsako potrebo na papirju Vam ustreže najsolidnejše in z najnižjimi cenami trdka

G. M. Nagode

ki razpolaga z veliko

zalogo papirja in vrečic

Izvoz na debelo.

Trst, Via P. L. Palestrina št. 1

STENSKI KOLEDARJI

za leto 1927

z naslovom trdke

se dobijo

v Tiskarni „Edinost“

Trst, Via S. Francesco št. 20

Zimski vožni red za kurtijere

(Velja od 1. oktobra 1926. do preklica)

Trst - Postojna

Cene	vožnja	Postaje	vožnja	Cene
7.—	16.—	Trst	9.30	19.—
7.30	16.30	Opčine	9.—	18.35
6.30	14.45	Sežana	8.40	18.20
8.55	17.10	Štorje	8.20	18.05
8.05	17.25	Senadole	8.05	17.55
10.10	18.15	Senozdrce	7.45	17.40
12.85	18.30	Radstie	7.25	17.20
14.45	18.45	Hruševje	7.05	17.05
9.10	18.40	Hruševje	6.50	16.50
17.20	9.30	Postojna	6.30	16.30

Trst - Komen

Cene	vožnja	Postaje	vožnja	Cene
16.—	16.30	Trst	9.15	9.20
4.20	16.30	Prosek	8.45	6.60
6.15	17.—	Nabrežina	8.15	4.55
8.20	17.20	Gorjansko	7.55	1.80
9.20	17.30	Komen	7.45	—

Postojna - Jama

Vožnja	Postaje	Vožnja
13.45	16.40	19.40
13.50	16.50	19.50
14.—	—	—
14.—	—	16.20

Na zahtevo posebne korijere do jame po sledečem urniku:

redni obiski od 12—14

izredni obiski { 10—12
14—16
16—18

NB. Odhodi iz Trsta v Reko, Postojno in Komen s trga Guglielmo Oberdan; iz Reke s trga Cesare Battisti.

Pazin - Labin - Sv. Andrej

Cene	vožnja	Postaje	vožnja	Cene
9.—	16.—	Pazin (post.)	7.15	16.45
9.10	16.15	Pazin (meslo)	7.05	16.35
9.25	16.25	Lindar	6.55	16.25
4.55	16.40	Orančiče	6.40	16.10
5.80	17.—	Pičan	6.20	15.50
9.50	17.40	Krišan	5.55	15.05
11.10	17.55	Sv. Nedelja	5.20	14.50
11.05	19.05	Vinec	5.10	14.40
15.20	19.20	Labin	5.—	14.30
14.80	12.—	Sv. Andrej	—	14.—

Trst - Opatija - Reka

Cene	vožnja	Postaje	vožnja	Cene
7.30	—	Trst	12.—	29.—
5.—	7.55	Bazovica	11.45	25.50
7.80	8.10	Kozina-Herpelje	11.30	22.50
8.70	8.20	Tublje	11.20	22.—
9.70	8.30	Materija	11.10	20.50
11.20	8.40	Markovščina	11.—	19.10
11.80	8.50	Gradisce	10.50	18.30
12.50	8.55	Obrovo	10.45	17.70
13.60	9.—	Hrušica	10.40	16.70
14.60	9.20	Podgrad	10.20	15.70
14.90	9.35	Račice	9.40	14.40
16.—	9.40	Starod	9.35	13.90
18.—	9.45	Pasjak	9.30	12.10
19.80	9.55	Šapljanec	9.20	11.80
22.30	10.10	Rupa	9.05	10.50
23.50	10.40	Perman	8.35	8.10
24.—	10.50	Jurdani	8.30	6.60
25.—	11.—	Jušici	8.25	6.30
26.50	11.15	Matulje	8.15	5.30
29.—	12.—	Volosko-Opatija	8.—	5.—
		Reka	7.30	—

Vestje po L 45

komad, iz pristne volne in brezhibne.

Je to cena, ki se zdi našim odjemalcem neverjetna, ker se prodajajo ravnotake vestje povsod po L. 80.—, 90.— in 120.—

Oglejte si brez vsake obveze prodajalno

„FONDACO DI CONVENIENZA“

Via Genova 21 A (tik pralnice Carniel)

Govori se slovenski

1294

Oglas v „Edinosti“ imajo uspeh

GIUSEPPE SPECHAR

Via S. Caterina 7 - TRST - Piazza Mazzini

Veliki dohodi tu- in inozemskega blaga za moške

in ženske obleke zadnje novosti, po najnižjih cenah.

Specijaliteta Paletots in dežnih plaščev.

— SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA OBLEKE PO MERI —
Konkurenčne cene! 1157 Konkurenčne cene!

NAZNANILO

Vsled znižanja cen surovin in prevelike produkcije se je združil

CONSORZIO TESSILE MILANESE

z raznimi velikimi tovarnami in tako se je ustanovila nova družba z omejenim jamstvom

UNIONE TESSILE MILANESE

Ta korak je narekovala potreba, da se mora nuditi množični klienteli blago najbolje vrste in po tovarniških cenah, kar pomeni 30% realnega prihranka, ki gre v navadnih slučajih skozi roke spekulativov. Da dokažemo svojo naklonjenost tudi objučenemu okraju Corso Garibaldi, bomo odprli v tem tednu novo podružnico in sicer št. 18.

UNIONE TESSILE MILANESE

družba z omejenim jamstvom

Trst, Corso Vitt. Em. III št. 1

TVRDKA

WINKLER, OBLASCHIAK & Co.

TRST - Corso Vitt. Em. III - TRST

daje še vedno

popust **20%** popust

na vsem blagu.

Ženski izdelki, blago za moške in ženske obleke, Karakyl, Peluches, baršun, kožuhovine, golfs, gilets, odeje in preproge.

LASTNA KROJAČNICA

(1229)

LASTNA KRVJAČNICA

TVRDKA

Succ. E. DE FRANCESCHI

TRST - Via Roma 24 - TRST

vogal Via Valdirivo

ki je dobroznana po najnižjih cenah

nudi

(1325)

svojim odjemalcem ob priliki praznikov nov

10% popust

na vseh potrebščinah.

Razne zanimivosti

Legenda o sv. Katarini.

Pariške šivilje, ki slavijo na dan 25. novembra sv. Katarino, gotovo ne vedo, — tako piše pariški «Excelsior» — da je bila njih patronica rojena proti koncu III. stoletja ter da je umrla leta 307. V rani mladosti je sprejela krščansko vero in ko ji je bilo 18 let, se je drznila predstaviti se cesarju Maksiminu ter mu očitati, da daruje poganskim bogovom. Cesar, katerega je presenetila ljubeznost in zgovornost mladence, ji je prizanesel njeno smelost in je dal sklicati kakih 50 najbolj znanih filozofov, da bi razpravljali z njo o veri. Deklica jih je do zadnjega ugnala v kozji rog ter jih spreobrnila h krščanski veri. Radi tega se je Maksimil silno razljutil in je ukazal, naj deklko sežge na grmadi. Ker ji pa ogenj ni škodoval, jo je dal kruto preteptati, a tudi zaman; njeno nežno telo ni občutilo niti najhujših udarcev. Nato so vrgli Katarino v ječo, kjer jo je iz radevednosti obiskala cesarica. Zopet se je zgodil čudež; cesarica se je spreobrnila h krščanski veri in je dala krstiti tudi vse ječarje. Tedaj ji Maksimil dal zgraditi poseben mučilni stroj, toda komaj so privezali deklko nanj, se je stroj razletel in njegovi kosi, gnani od skrivnostne sile, so pobili mnogo pogonov, ki so se bili zbrali okoli mladence, da bi prisostvovali njeni groznosti. Naposled je Maksimil ukazal, naj Katarino obglavijo; sekira ni prizanesla deklki, a ko so ji odsekali glavo, je namesto krvi brizgnil iz njenega vratu curek mleka. — Takšna je čudovita zgodba svetnice, ki jo časte brhke pariške šivilje.

Nenavaden denar.

V dobi inflacije nimajo bankovci več tiste vrednosti, ki so jo imeli nekoč v boljših časih. Za časa inflacije so tiskali v Nemčiji, Rusiji in na Poljskem celo milijonske bankovce, ki so pa v resnici predstavljali prav neznatno vrednost. Vendar pa obstajajo bankovci, ki so res vredni milijone. V zbirki nekega Angleža se nahajajo bankovce za 40.000 ginej, kar odgovarja v našem denarju znesku okrog 47 milijonov lir. Ta izredni bankovci pa najbrž ni bil nikoli postavljen v promet, ker ga je že ded vojvode Westminsterskega dal staviti v okvir. Po vrednosti pa ta bankovec daleč zaostaja za bankovcem, ki je shranjen v blagajni angleške državne banke in ki je vreden milijon funtov sterlingov, t. j. okoli 120 milijonov lir. Ta bankovec se pa že bolj približuje bančni nakaznici, ker je vrednost označena na njem z ročno pisavo.

Kakšna bodo mesta v bodočnosti.

Neki ameriški novinar je pred kratkim vprašal Tomaža Edisona, znanega iznajditelja, naj mu pove svoje mnenje, kako bodo izgledala mesta v bodočnosti. Stari učenjak mu je odgovoril sledeče: «Po mojem mnenju bodo moderna mesta v bodočnosti imela dve vrsti cest; po enih se bo vršil ekspresni promet, druge pa bodo služile navadnemu prometu. Mislim, da tedaj ne bo več treba agentov za nadzorovanje prometa, ker jih bodo nadomestovale električne priprave. Strehe nebotičnikov, ki sedaj ne služijo nikakemu namenu, bodo pripravljene za pristajališča letal. Tudi glede davkov bo po Edisonovem mnenju nastala v bodočnosti pravcata revolucija; znižali se bodo skoro na ničlo, ker bodo skoro vsa dela, ki jih mora sedaj plačevati občinstvo, opravljali stroji skoro zastonj. Tudi zločincev ne bo več v tistih «časih». Ni znano, kako je pa Edison prišel do tega poslednjega sklepa.

Umoril ženo radi ljubezni do dekle.

Pred poročnim sodiščem v Bocnu se je te dni končala obravnava proti posestniku Petru Ratschillerju, obdolženemu, da je na prigrvarjanje lastne dekle umoril svojo ženo.

Ratschiller se je vedno lepo razumel s svojo ženo, dokler ni sprejel v službo kot deklko Katarine Tscholl, zlovesčito žensko, ki je kmalu nasejala seme nesporazumljenja in sovraštva med zakoncem. Sčasoma je deklka tako omamila Ratschillerja, da jo je povzdignil za gospodinjjo, dočim je morala njegova žena opravljati najnižje posle v hiši. Naposled je Tschollova začela prigrvarjati zaljubljenemu Ratschillerju, naj se nasilnim potom iznebi žene, da se bo potem lahko poročil z njo. Podpihovala ga je k zločinu toliko časa, dokler jo je Ratschiller končno ubogal. Nekega dne, ko je žena krpala nogavice pri oknu, je snel puško s stene ter jo zahrbtno ustrelil. Zločinca sta nato skušala prikriti zločin, pa se jim ni posrečilo. Pred porotniki sta obtožena zavržala krivdo drug na drugega. Sodišče je izreklo strogo, a zasluženo obsodbo: Ratschiller je bil obsojen na 18 let, njegova prepada ljubimka pa na 16 let ječe.

Iz macedonskega strankarstva.

Na Dunaju živi in študira bolgarski emigrant in bivši minister dr. Filip Atanasov. V njegovo stanovanje v četrtem okraju je prišel v soboto predpoldne neki Bolgar z namenom, da ustrelji Atanasova. Streljal je sicer nanj, oddal vsega skupaj štirinajst strel, a zadel je postrežnico Franciško Horniček, ki je dobila dva strela v trebuh. Atentator Boris Procev je bil takoj aretiran. Vzrok temu napadu je iskati v boju med macedonskimi avtonomisti in federalisti. Prvi zahtevajo samostojno Macedonijo z dnevom, ko se včleni njihova domovina v balkanski federaciji. Revolucionarna organizacija Imro je določila, da morajo pasti voditelji federalistične stranke, kateri je pripadal tudi Atanasov, in Procev je bil izbran, da izvrši atentat, ki pa ni uspel, ker se je bil Atanasov pravočasno skril za vrata. Pozneje sta bila aretirana tudi Atanasov in njegov prijatelj Slavko Ivanov, ki je stanoval skupaj z Atanasovim. Zakaj, se še ne ve.

Mesto zgorelo.

Velik požar je uničil skoraj popolnoma mesto Numašu, kakih sto kilometrov v južnozgodnjem smeri od Jokohame na Japonskem. Občinski dom, postaja, trgovska zbornica, ječa, več bolnišnic in 1500 hiš je uničenih. Nad 10.000 ljudi je brez strehe.

Dijamant izpod noba.

Kakih sto kilometrov od San Paola v Braziliji se je dobil velik meteor (izpod-

nebnik); tehtal je osem kilogramov. Prenešen je bil v naravoslovni muzej v Rio de Janeiro. Tu je delal neki učenjak z njim poskuse in dobil v njem drobce dijamanta. Izpodnebniki se dele v kamnite in železne meteorje. Prvi obstoje navadno iz apna, žvepla, bakra in ogljika. Meteorji letijo z brzino 60 kilometrov na sekundo; ko pridejo do zračne plasti naše zemlje, se vnamejo, njihova temperatura postane zelo visoka in ker so v njih tudi plini, pride v njih do eksplozije. V kamnenih nahajajoči se ogljik se kristalizuje in kristali ogljika so dijamanti. Tako si razlagajo učenjaki dijamante v izpodnebnikih.

Med zvermi.

Angleški dnevnik «Statesman», ki izhaja v Kalkuti, glavnem mestu Indije, poroča o čudnem dogodku nekega misijonarja, ki je dobil v volčji duplini dve deklki, ki ju je bila volkulja vzgojila in hranila. Vrojenici iz Midnapurja so bili nekoč zelo presenečeni, ko so na neki ekspediciji v džunglo opazili, kako je iz volčje dupline gledalo bitje, ki je imelo človeško glavo. Kakor hitro se je ekspedicijska približala duplini, je ono čudno bitje takoj izginilo vanjo. Da razrešijo tajno, so začeli vrojenici na nasvet spremljajočega jih misijonarja kopati dohod do dupline. Kmalu sta prišla ven dva volkova; samic jo je odkuril v hosto, samica - volkulja je pa hrabro branila dohod do dupline, dokler je niso urojenici pobili. V duplini so nato dobili dve deklki v starosti osmih in dveh let. Obe deklki sta skušali pobegniti po vseh starih, a se ji mni posrečilo. Oddali sta se kristjanski misiji v Midnapurju, kjer tulita ko volkovi in ne marata za drugačno hrano kakor surovo meso. Volkulja je bila ugrabila mala otroka, odnesla v svoj dom, kjer ju je hranila, kakor bi bila njena mladiča.

Usoda gluhozemelj v preteklih časih.

Ne moremo si niti misliti, kaj vse mora preboleti gluhozemelj. Nikdar ne sliši sladkih materinih besed, ne glasu svojega očeta, niti svojega imena. Zdi se mu, da sploh ni človeškega glasu; on ne čuje veselih pesmi, ne godbe, niti žvrgolenja ptic. Pa to še ni vse. Gluhozemelj človek ima v srcu polno želja, nad in strahu, polno hrepenenja, ljubezni in občutkov. A vse to ostane za večno pokopano v njegovem srcu; nesrečnež bi rad povedal, se potožil a ne more. Strašno je, če pomislimo, da morajo molčati ti reveži vse svoje življenje.

Zalostna je taka usoda. Toda vse to ne velja toliko za gluhozemelje dandanes, še posebno ne za one, ki so tako srečni, da pridejo v zavode gluhozemelj, kateri se nahajajo danes brezdvomno že v vsaki državi.

Nekaj drugega je bilo v starih časih. Paganu se je stidelo vse, kar je bilo betžno in nadožno. Preziral je siromaštvo, bolezen ga je jezila. Solze nesrečnikov so ovirale njegovo veselje. Pagan ni poznal usmiljenja, sočutja, niti vdane ljubezni. Trudil se je, kako bi se rešil onih, kateri so trpeli in plakali. Ni torej čuda, da so pagani zametavali gluhozemelje in jih obsojali na smrt. Znan je Lykurgov zakon za Sparto, potem katerega so bili vsi od rojstva pohabljeni otroci obsojeni na smrt. Lahko si tedaj mislimo, koliko gluhozemelj je bilo izpostavljen poginu na Taygetu.

Enaka usoda je zadela nesrečnike v Atenah. Gluhozemelj otroci so bili brez usmiljenja obsojeni na smrt in niti enega ni bilo, da bi se dvignil proti tej okrutnosti. Pogreške narave so smatrali za zločin; radi tega se je hujše postopalo s temi nesrečniki, nego z zločinci.

Prvi, kateri se je začel resno zanimati za gluhozemelje, je bil glasoviti filozof Aristoteles, kateri je živel 350 let pr. Kristom. Izjavil je namreč, da so gluhozemelj brez vsakega razuma in da niso sposobni za življenje. Tega mnenja so se držali precej časa.

Nič bolj usmiljeni od Grkov niso bili Rimljani. Dete, katero je bilo gluhozemelj, je bilo vrženo takoj v reko Tiber. Le oni so bili rešeni, katere je voda vrгла na breg, in jih je kdo iz usmiljenja pobral. V zadnjem stoletju pr. Kristovim rojstvom so se število teh žrtv zmanjšalo. Petdeset let pr. Kristom je zastopal Aristotelovo mnenje pesnik Lukretius. Mnogo jih je bilo tudi tajno odgojenih in če je bil kateri sposoben za kako delo, se je lahko prosto kretal v svetu.

Plinius omenja nekega gluhozemelja, kateri je živel po Kristu in je bil «talent v lepih umetnostih». Za časa Avgusta je bilo že več takih «gluhozemelj umetnikov». Od te dobe dalje jim niso več zanikali sposobnosti. Toda še dolgo časa potem niso smeli javno nastopati. Po zakonu Justinianovim niso smeli ostavljati v oporoki svojega imetja, niti da bi z njim upravljali, kakor bi sami hoteli. Takrat so bili namreč tega mnenja, da je gluhozemelj posledica navedenih prestopkov njih prednikov ali pa njih samih. Od te blodnje, katere so se držali tudi Židje, jih je odtegnilo krščanstvo, katero je potem krsta proglasilo svetost dece. Od tega časa dalje se je pričel svet zanimati za gluho-

neme in to je bil prvi korak do današnjega načina njih poduka.

Čudna tekma.

V New-Yorku se je vršila te dneve tekma kavopivcev. Zmagal je neki brivski pomočnik. Izpil je dva in šestdeset čaš kave v teku dvanajstih ur. Kot nagrado je dobil izborni kosilo in pas, ki je bilo vanj vstih dvajset in šestdeset kavnih zrn. Govori se, da se pripravila podobna tekma med ženskami in da mislijo te prekositi brivskega pomočnika z večjo količino in v krajšem času.

Lep poročni dar.

Ameriški listi so te dni poročali, da je gospodična Bourne, hčerka pokojnega ravnatelja družbe «Singer», prejela na dan poroke znesek 40 milijonov dolarjev, kar znaša v našem denarju okrog 900 milijonov lir. Ta dar ji je nakazal oče v svoji oporoki s pogojem, da ji ga izplačajo na dan poroke.

Pred šestimi stoletji.

Pred leti se je v vasi Hal-Saffieni, južno od glavnega mesta Valetta na otoku Malta, kopal vodnjak. Pri tem je odkril neki delavec cel labirint predorov globoko pod zemeljsko površino. Jezuitski pater, Emanuel Magai, ki se je bavil z raziskovanjem teh podzemeljskih prostorov, je kmalu nato umrl, ne da bi bil zapustil kake tozadevne zapiske. Po njegovi smrti je izročila angleška vlada nadajna dela ravnatelju malteškega muzeja, profesorju Zaammitu. Po petletnem naporu je odkril ta prastaro kulturno središče, staro najmanj kakih tisoč let pozneje se je ta prostor t. j. v mlajši kamniti dobi. Ti podzemeljski prostori niso bili sezidani, marveč so se iz žive skale izsekali in to z navadnimi kamnenitimi pripravami. Stoletja in stoletja so morale množice sekati, preden so izdoble te velike podzemeljske rove. Ti rovi so služili v prvi vrsti za svetišče, komaj kakih tisoč let pozneje se je taprostor začel uporabljati tudi kot pokopališče. V glavni dvorani je v steni mala vdolbina, ki meri približno pol metra v premeru.

Kdor govori polglasno v to vdolbino, začuje glas božji. Več minut namreč odmeva glas po podzemeljskih rovih, in sicer tako ojačen, da se zdi kakor votlo grmenje. Če se pa zavpije v vdolbino glasno, se ne pojavi več oni skrivnostni odmev, ki pretrese človeku mozeg in kosti. Kdo je naučil ljudi pred šestimi tisočletji takih akustičnih umetnosti? Verniki, ki so napolnili svetišče, niso slišali polglasnega glasu svečenika v vdolbini, pač pa so imeli božji glas, ki je gmel par minut po skalnatih rovih. V teh podzemeljskih prostorih so se dobili tudi lončeni kipi iz iste dobe, posebno znamenit je kip, ki predstavlja spečo žensko in ki je znan kot «Venera iz Malte». Vse kaže, da so služili ti podzemeljski rovi kot orakelj, prorokišče.

Novo dijamantsko polje.

V bližini Rio de Janeiro, glavnega mesta Brazilije, so se odkrila zelo bogata dijamantska polja, kojih površina se ceni na 20 milijonov štirinajstih metrov. Ze sedaj predstavljajo vrednost petih milijard dolarjev. Splošno se domneva, da se je odkrilo najbogatejše dijamantsko polje.

Največje zračne ladje.

Anglija gradi dve zračni ladji, ki ju bo uporabljala za promet med Anglijo in Avstralijo. Ogrodje je izdelano iz jekla in nikdar ne zarjavi. Zrakoplova bosta imela 140.000 m² prostornine, dolga bosta 120 m in visoka 40 m. Opremljena bosta vsak s sedmimi motorji po 600 konjskih sil. Zrakoplov bo letel z brzino 120 km na uro. V letu 1927. bosta oba zrakoplova dograjena in ministrstvo za zračni promet meni, da se bo leto pozneje že začel stalni promet z obema letalom. Medpotoma do Avstralije bosta samo dve postaji, in sicer v Egiptu in v Indiji.

Izvajaljsva policija.

V neki vasi na severnem Jallandu na Danskem straži. Ko pride dvanajsta ura posebno ob nedeljah, se spleza strah čez zid na pokopališču. Gorje onemu, ki bi se lotil teh strahov. Pred dnevi so dobili moža, ki je bil drzen in pogumen, s jutraj ležati v jarku zraven pokopališča. Vasčani se boje. Občinski svet ne ve, kaj bi, ali naj se obrne do pastora ali do policije. No, policija je kratkoma obesila za pokopališni zid tablo z napisom: «Strašiti je prepovedano!» Sedaj so vsi radovedni, ali se posreči policiji ukrotiti strahove.

Zobozdravnik.

Dr. Sardoč D.
ordnira v TRSTU

Via M. M. Imbriani št. 16, III. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 583

LINOLEUM ITALIA

Trst, Via Mazzini 40
blizu prodajalne Gentili & Crismancich
Reelni popust 40%
na
Linoleum, Povečanjem platnu in Igračah
vsled opustitve predmetov. 1512

Poročne

1073

sobe, jedilne sobe, kuhinje izredne lepote, po nizkih cenah, prodaja društvo mizarjev, Trst, Carducci 17, prodajalna.

Moderna avtomobilska šola.



Vozi se prvi dan. Tečaj od L. 100.— naprej
Trst — Corso Garibaldi št. 9, vrata 6.



Izredna likvidacija

2000 površnikov
gabardine - volna

po **L 200.—**

M. FISCHBEIN

TRST, Via Murati 4

(tik gledališča Excelsior)

TISKARNA, EDINOST, TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, črkami, Lynotype, stereotipijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih

MOČ PRETEKLOSTI

Spisala V. J. Križanovska.
iz ručnice prevedel IVAN VOJK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.60 proti vnaprej poslanemu znesku. Roman je izdala iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20/1, - Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 in Žen. dobr. združenje v Trstu, Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L. 10.—) se dobi v knjigarni STOKA.

Manufakturna trgovina

F. KNEZIC

Manufakturna trgovina

TRST - Corso Garibaldi št. 24 - TRST

nudi vrhu vseh znanih potrebščin, ki se prodajajo po najnižjih cenah, o priliki

Božičnih in Novoletnih praznikov

veliko partijo blaga iz pristne volne po

L 8.—

meter

L 8.—

Znanost in umetnost

Trojen cvet

Izšla je nova knjiga „Trojen cvet“, katero je napisal dr. Andrej Pavlica. Opisuje evangelijsko uboštvo sv. Frančiška, nedolžnost sv. Stanislava in čistost sv. Alojzija. Stane samo 2 liri. V Gorici jo ima na prodaj Narodna knjižarna. Ker je knjiga potrjena od škofa in ker gre dobiček na korist Sirotišča, bodo lahko posegali po nji vsi brez razlike.

Gospodarstvo.

Zdravniško pregledovanje prašičev zaklanih po zasebnikih

Letos je klanje prašičev za domačo rabo podvrženo mnogim sitnostim in pa pred vsem stroškom.

Kjer obstoja namreč občinska klanja, morajo ljudje klati prašiče v občinski klanjari, dalje mora vsakega prašiča pregledati občinski zdravnik, užitinskemu uradu se mora tudi pravočasno prijaviti klanje za plačilo užitnine. Ko bi zaklanja žival vedela za vse sitnosti, ki jih ima po uradih njen gospodar z njo, bi se od same skrbi shujšala v zadnjih urah.

Pa tudi občutni stroški so zvezani s klanjem prašičev:

Užitnina znaša navadno	L 20
Zivnozdravniški pregled	L 5
Klavec	L 10
Pomagači in pijača	L 15

Skupno . . . L 50

Povprečno stane klanje prašiča od lir 40 do lir 50. Kaj pomeni ta vsota v teh težkih gospodarskih razmerah, si je lahko misliti! Le s težavo jo zbere kmet skupaj.

Zivnozdravniško pregledovanje posameznih prašičev je pa zvezano s precejšnjimi sitnostmi, zamudo in zavlačevanjem, posebno po naših gorah. Klanje se vrši navadno istočasno v vseh vaseh v teku štirinajstih dni do treh tednov, tako da je pri gorskih vaseh s precejšnjimi razdaljami preiskava precej otežkočena.

Videmska prefektura je sprevidela te težave in je zato izdala okrožnico, v kateri naroča, da naj se vršijo ti zdravniški pregledi le tam, kjer je to mogoče. Ker se na Goriškem radi razumljivih začetnih ovir ustanavljanja prefektura ni še mogla lotiti pravilnega poslovanja, opozarjamo tem potem, da bi se i goriškim občinskim uradom naročilo, da bi se zdravniški pregledi vršili le tam, kjer je to mogoče in kjer ni to zvezano s prevelikimi sitnostmi in težavami.

TRŽAŠKA KMET. DRUŽBA V TRSTU ima v zalogi

Semena: zgodnjega graha „Express“, nizkega „MONOPOL“, „Senator“ in ameriški tužec, seme redkvice okroglo in podolgovate, zimске spinache z bodečim zrnjem, širokolistnato „ESKIMO“ in „VIKTORIA“, čebulček za sajenje in vsa ostala vrtna in poljska semena.

Detalje in trave: zajamčene letošnje pridelke.

Cepilone trte in sadna drevca sprejemamo le na naročila, ki se izvršijo najdlje 14 dni po naročilu.

Kmetijsko ročno orodje, trtne škarje, cepilne nože, vrtno žagice itd.

Drevesni karbolinje, sredstvo za pokončanje raznih škodljivcev sadnega drevja. Kmetijski stroji, slamožernice, znamke „MAYFARTH“, pluge, mlečne posnemalnike, gnojnice sesalke, razpršilnice za gnojnice itd.

Umetna gnojila: superfosfat, 40/42% kalijeva sol, čilski soliter, amonijev sulfat in železnico pripravljeno za razne vrste rastlin.

Tržaška kmetijska družba v Trstu, ul. Torrebianca 19 in Raffineria 7 Tel. 4439.

F.lli Malvestiti

Čevlji in šlape po nizkih cenah.
Via Genova 10 — Trst 1151

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga s omejenim poroštvo
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavod sam.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8½ do 13

In od 16 do 18

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67. 986

Najstarejši slov. denarni zavod

Odhodi vlakov

Pomeni koda: o = osebni vlak, ob = ubrzani, b = brzi vlak, m = mešan vlak.

TRST — TRIESTE
5 (o), 5.25 (o), 6.10 (o), 6.45 (b), 7 (b), 8.25 (o), 8.50 (b), 10.35 (b), 12.30 (o), 15 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 17.25 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 19.20 (o), 20 (b), 23.45 (o).

TRST — TRIESTE
4.31 (o), 6.57 (o), 7.10 (o), 8.44 (o), 9.23 (b), 10.21 (b), 10.55 (o), 10.42 (b), 11.46 (b), 13.49 (o), se ustavi na Biviji, v Grijanu in Miramarju, 13.35 (b), 14 (o), 16.11 (o), 17.14 (o), 17.48 (b), 18 (o), 19.24 (b), 22.01 (o), 22.32 (o), 23.12 (b).

TRST — BENETKE
5 (o), 7 (b), 8.05 (b), 8.50 (b), 10.35 (b), 15.15 (b), 15.25 (o), 17 (b), 18.10 (b), 18.20 (o), 20 (b), 23.45 (o).

BENETKE — TRST
0.40 (o), 5.25 (o), 6.32 (1-2), 8.10 (b), 8.57 (b), 10.55 (b), 12.15 (o), 15 (b), 17.25 (b), 18.35 (o), 20.20 (b).

TRST — GORICA — VIDEM
a) iz Trsta: 5.25 (o), 6.45 (b), 8.25 (o), 12.30 (o), 15 (b), 17.25 (b), 19.20 (o)
b) iz Gorice: 6.6 (o), 7.22 (o), 8.15 (b), 10.25 (o), 14.28 (o), 16.27 (b), 19.10 (b), 21.20 (o).

VIDEM — GORICA — TRST
a) iz Vidma: 5.05 (o), 6.55 (o), 9.06 (b), 12.10 (b), 15.20 (o), 17.20 (o, do Gorice), 18 (b), 20.10 (o)
b) iz Gorice: 6.08 (o), 7.56 (o), 9.42 (b), 13.02 (b), 16.23 (o), 18.42 (b), 21.13 (o).

TRST — GORICA — PODERDO
a) iz Trsta: 6.10 (b), 6.50 (o), 12 (o), 17.35 (b), 18.35 (o, do Gorice)

b) iz Gorice: 7.56 (b), 8.35 (o), 14.08 (o), 17.10 (o), 19.22 (b).

PODERDO — GORICA — TRST
a) iz Podbrda: 5.05 (o, do Gorice), 8.45 (b), 11.45 (b), 17.10 (o), 19.40 (b)
b) iz Gorice: 5.17 (o), 6.45 (na južno p.), 10.09 (b), 13.30 (ob), 19.21 (o), 21.03 (b).

TRST — POSTOJNA
1.00 (b), 5.12 (ob), 7.10 (b), 9.20 (o, do Nabrežine, tu zveza z vlakom, ki odhaja ob 10.13), samo iz St. Petra 11.52 (o), 11.30 (b), 13.41 (ob, do St. Petra in v Reko), samo iz St. Petra 16.42 (o), 15.50 (o) 18.35 (o, na Reko), samo iz St. Petra 21.16 (o), 19.45 (b), 20.20 (b), 21.05 (b).

POSTOJNA — TRST
2 (b), 4.55 (o), 6 (b), 6.40 (b), 7.25 (b), 9.30 (ob), 14 (m), 14.59 (b), 17 (o, do St. Petra), iz St. Petra 17.40 (b), 18.05 (o), 19.50 (b), 20.55 (o, do St. Petra), iz St. Petra 21.23 (o).

REKA — ST. PETER
5.25 (o), 8.40 (o), 12 (m), 15.45 (o), 19.15 (o).

ST. PETER — REKA
5.27 (o), 8.05 (o), 9.25 (o), 11.49 (o), 16.35 (o), 21.49 (o).

TRST — BUJE — POREČ
5.00 (o), 10.00 (o, Buj), 13.55 (o), 18.25 (o, Buj).

POREČ — BUJE — TRST
5.15 (o), 14.14 (o), 16.25 (o, do Buj).

GORICA — AJDOVŠČINA
7.57 (o), 13.05 (o), 19.35 (o).

AJDOVŠČINA — GORICA
4.25 (o), 11 (o), 17 (o).

ČEDAD — KORARID
8.00 (iz C. Barbetta, o), 13.03 (o), 17.50 (o).

KORARID — ČEDAD
6 (o), 10.50 (o), 16 (o).

TRST — HERPELJE — PULA
5.20 (o), 11.55 (o, do Herpelja, tu zveza s prihodnjim brzovlakom), 12.30 (b), samo iz Kanfanara ob 6.08 (o) in 19.50 (o), — 19.05 (o).

NA OBROKE !! SKRAJNO KONKURENČNE CENE !!

Dežni plašči, dežniki, površniki, paletots, obuvale, pletenine, odeje, obleke in vsakovrstno perilo, blago itd. Novi dohodi. Govori se slovenski!

„AL VERO RISPARMIO“ Via Roma 3, III. nad.

Telefon št. 16

Ustanovljena 1. 1889.

Poštni ček. 10.533

Mestna Hranilnica Ljubljanska

(GRADSKA ŠTEDIONICA)

LJUBLJANA — Prešernova ulica — LJUBLJANA

Stanje vložnega denarja:

nad 200 milijonov dinarjev nad 500 milijonov kron

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tek. računu najvišje mogoče obresti.

Jamsvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilniškega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Uprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Mehko baržunasto kožo dobiti z rabo novega neprekosljivega mila

BANFI

znanka Zlati petelin

Poskusite ga, ker je najfinjši na svetu.

Skrob, boraks Banfi je najboljši za likanje perila. 1277

Predno prodaje

KRONE, GOLDINARJE

ZLATO in SREBRO

obiščite zlatarno

STERMIN v TRSTU, Via Mazzini št. 43

kjer dobiti najvišje cene. — Kupujem listke mestne zastavljavnice. 1284

inserirajte v „Edinosti“

SLOVENC!

Najlepše, najboljše in najcenejše obuvale dobiti pri REBCU. Via Carducci 36.

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 3

Zlate kupuje v vsaki množici po najvišjih cenah

Krone plačuje višje kot vsi drugi.

Zaloga raznovrstnih ur in sletenice. 1307

A. Kunze

Trst, Via degli Artisti 3

prodaja šopkov, vencev in bouquets

lastnega izdelka po konkurenčnih cenah.

Okraski za rakve, pajčolan, porinjala in vse druge potrebščine za

pogrebe. Na željo se pošljejo ceniki.

Rastlinsko mazilo San Biagio

(Unguento Vegetale San Biagio)

dehuje tudi v odpornih kroničnih slučajih



Edino, nenadomestljivo sredstvo, ki ozdravi

tvore, zagnje, oshvake, ozeblino, rane,

opetila, otokljaje i. t. d.

Očisti — Ublaži bolečine — Lokalizira in raz-

kraja vnetja — Pospušuje čkčenje in zaceljuje

Vsede svoje se tave ozdravi RASTLINSKO

MAZILLO SAN BIAGIO tudi revmatizem, bole-

čine v kolku, bolečine v ledjih in živčne

bolezni.

Prodaja se v lekarnah po L 6.80 ali se pošlji

proti predplačilu L 7.50 nasravnost od izklju-

čnega izdelovalca

Premiato Laboratoriu Chimico Farmaceutico

A. Godina - Dignano d' Istria (1127)

Na željo se dopolnje klinično slovnstvo brezplačno

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE (1804)

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

E. PECENCO Stroj za šivanje, vezanje in pletenje, za

dom in vsako obrtnijo. - Potrebščine -

TRST, Via Mada vecchia 3 Napeljuje z motor. pogonom. Popravila

za magistratom — Brozplačen pouk v vozanju

C. VISINTIN

TRST

MONFALCONE

Via delle Torri 2 (vogal V. S. Lazzaro)

Via Gabriele D'Annunzio 405

Tel. 31-77 (blizu cerkve Sv. Antona)

(Ex Via Frluli)

Tu in inozemsko blago. Velika izbira izgotovljenih oblek za moške in dečke.

Za bližajočo se sezijo se je trdka preskrbela z veliko izbero površnikov, paletots, dežnih plaščev, štajerskih oblek in izgotovljenih oblek za

moške in dečke. — Hlače fantazija. — Specijaliteta gilets fantazija. Najnižje cene v Trstu.

Za nakup obuvale obrnite se na dobroznano

Čevljarnico Vodopivec

Trst, Via Riborgo 29

kjer najdete bogato izbero moškege, ženskega in deškega obuvale, navadnega

in finejšega po najugodnejših cenah.

Sprejemajo se tudi naročila po meri in popravila. (945)



Velika skladišča moških oblek

„ALLE GRANDI FABBRICHE“

Trst, Corso Garibaldi 10 — Telefon 31-21

Bogata izbira izgotovljenih moških oblek iz dobrega blaga od L 145.—

finejših iz pristne volne, po L 180.—, 210.—, 245.— itd.

Moški Paletots, Ranglan in Ulster iz sukna z dvojnimi licem po L 110.—,

145.—, 180.— iz črnega, modrega ali rujavega blaga L 190.—, 240.—

290.— itd.

Velikanska zaloga moških površnikov iz Gabardina in Covercoats, angleškega

tipa od L 160.— naprej.

Obleke, Paletots, površniki in plašči loden, s pokrivalom, za otroke vsake

velikosti — po izredno nizkih cenah.

Specijaliteta sportnih in mornarskih oblek za šolarje.

Poseben oddelek s zalogo tu- in inozemskega sukna za obleke po meri, ki

se izdelujejo v naši prvovrstni krojačnici, ki se nahaja I. nadstr. iste stavbe.

NB. Blago, ki ne ugaja, tudi ako je bilo naročeno, se zamenja ali pa se vrne

denar brez vsakega oporekanja. (1116)

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

VIA MILANO šte. 20, pritličje (vogal XXX ottobre) - Telefon šte. 16-04

Obrestuje hranilne vloge po 5%

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obrestuje najugodnejše.

Daje posojila na menično poroštvo in zastavo vrednostnih papirjev

ali dragocenosti. — — — — — Eskomptira trgovske efekte.

URADNE URE od 9-12½ dop. in od 2½-4 pop. (1020)

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—

Podružnica v TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000—

Telefon: 5-18, 22-94

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4½%

vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obre-

stuje po dogovoru. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Podružnice: GORICA, Brežice, Celje, Cernomelj, Kranj, Logatec, Maribor